

STRATEGIE ROZVOJE

SVAZKU OBCÍ HEŘMANOMĚSTECKO

OBDOBÍ 2015 – 2025

VN KONZULT, s.r.o.

září 2015

ZÁKLADNÍ IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

ZADAVATEL

Heřmanoměstecko

Nám. Míru 4, 538 03 Heřmanův Městec

IČO 724267656

zastoupený:

Josefem Kozlem, předsedou

ZPRACOVATEL PROJEKTU

VN KONZULT, s.r.o.

Za Sokolovnou 744, 533 41 Lázně Bohdaneč

IČO 27493229

www.vnkonzult.cz

zastoupený:

Kateřinou Korejtkovou, jednatelkou

REALIZAČNÍ TÝM

Předseda

Josef Kozel

Místopředsedové

Marie Stará

Jaroslav Horálek

PRACOVNÍ SKUPINA PRO PŘÍPRAVU A REALIZACI STRATEGIE ROZVOJE

Představitelé členských obcí:

Heřmanův Městec	Josef Kozel	starosta
Hošťalovice	Jaroslav Horálek	starosta
Jezbořice	Josef Šlégr	starosta
Klešice	Marie Stará	starostka
Kostelec u HM	Eva Jiráková	místostarostka
Načešice	Michaela Stará	hl.účetní
Rozhovice	Milan Stejskal	starosta
Svinčany	Antonín Kratochvíl	starosta
Úherčice	Petra Bednářová	místostarostka
Vápenný Podol	Jiří Doležal	místostarosta
Vyžice	David Holub	starosta

FORMA ZPRACOVÁNÍ

Kombinace komunitního a expertního přístupu.

SR schválena dne 15.9.2015

OBSAH

1.	Analytická část	4
1.1	Úvod	4
1.2	Území	5
1.2.1	Historický vývoj	5
1.2.2	Významné historické památky a souvislosti	6
1.2.3	Širší vztahy	8
1.2.4	Vlastní území	9
1.3	Obyvatelstvo	10
1.4	Hospodářství	12
1.4.1	Podnikání, výroba a zemědělství	12
1.4.2	Zaměstnanost	15
1.5	Infrastruktura	16
1.5.1	Technická infrastruktura	16
1.5.2	Dopravní infrastruktura	19
1.5.3	Občanská vybavenost a služby	19
1.5.4	Infrastruktura a služby cestovního ruchu	24
1.6	Životní prostředí	27
1.6.1	Krajina a příroda	27
1.6.2	Ochrana ovzduší	29
1.6.3	Ochrana vod	29
1.6.4	Odpadové hospodářství a nakládání s odpady	29
1.7	Organizační struktura	31
1.8	SWOT analýza	33
2.	Návrhová část	35
2.1	Vize	35
2.2	Vazba na strategické cíle	35
2.3	Opatření a aktivity	36
2.4	Organizace zajištění realizace	45
2.5	Způsob hodnocení a aktualizace	45
3.	Přílohy	46

1. ANALYTICKÁ ČÁST

Charakteristika

Svazek obcí je platforma pro funkční komunikaci představitelů členských obcí v rámci koncepční meziobecní spolupráce.

Spolupráce probíhá v několika rovinách, které jsou vzájemně provázané:

- Především se jedná o důležitou výměnu informací a zkušeností z oblasti veřejné správy a s tím související legislativy, kde uvolnění představitelů obcí poskytují zdrojové informace neuvolněným kolegům z nadřazených organizací, např. Sdružení místních samospráv, Svaz měst a obcí, atd.
- Společné řešení a koordinace aktivit v oblastech dopravní obslužnosti, školství, odpadového hospodářství, sociální oblasti, nezaměstnanosti, kriminality, životního prostředí a aktivního využívání volného času, vč. celoživotního vzdělávání, v rámci zajištění komplexní nabídky svým obyvatelům a návštěvníkům.
- Prosazování společných zájmů ve vztahu k nadřazeným územním celkům.
- Společná realizace investičních a neinvestičních projektů s cílem zkvalitnění životního prostoru obyvatel a návštěvníků.

Strategie rozvoje:

- Identifikuje hlavní problémy, předpoklady a cesty k naplnění rozvoje daného území.
- Koordinuje realizaci hlavních aktivit v území dle vzájemné shody a při respektování souvislostí.
- Koordinuje finanční potřeby a definuje dotační zdroje na realizaci aktivit.
- Definuje organizaci a postupy činností v rámci meziobecní spolupráce.

1.1 Úvod

Svazek obcí Heřmanoměstsko (dále HM) sdružuje nyní 11 obcí. Vznikl v roce 2000 s cílem rozvíjet spolupráci především v oblastech podporujících rozvoj cestovního ruchu, ochranu životního prostředí a vznik pracovních příležitostí.

Území mikroregionu je převážně zemědělského rázu se středně zalesněnou krajinou. Po zemědělské činnosti v mnoha obcích zůstaly opuštěné areály a budovy. Hranice mikroregionu ze severovýchodní části zabíhají do okresu Pardubice. Jižní hranice se dotýká území Chráněné krajinné oblasti Železné hory.

V rámci zajištění funkčnosti území svazku obcí HM a komplexní nabídky služeb pro své obyvatele spolupracují obce prostřednictvím svazku zejména s představiteli měst Pardubice a Chrudim a Pardubického kraje. V roce 2005 se svazek stal členem MAS Železnohorský region, jež má za cíl obnovit pospolitost oblasti řešením projektů metodou LEADER. Ta je založena na spolupráci veškerých složek ve venkovském regionu (obce, podnikatelé, zájmová sdružení, spolky, školy aj.) formou komunitního plánování, což je tvorba a realizace projektů na základě spolupráce zástupců všech subjektů a všech složek obyvatel (děti, mládež, aktivní, senioři).

1.2 Území

1.2.1 Historický vývoj

Území zdejší krajiny bylo od dávných dob zalesněno. Rozsáhlé pralesní porosty tvořily jedle, buky a duby. Železné hory se svým neopakovatelným kouzlem vděčí za svůj název železnorudným kutišťům. Jejich zbytky lze ještě nalézt v okolí Heřmanova Městce. Dobývalo se tu snad již v 1. tisíciletí př. n. l. K soustavnějšímu osídlení zde došlo ale až v 10. století, kdy oblast ovládali Slavníkovci. Jejich vyvražděním roku 995 došlo ke sjednocení země pod vládu Přemyslovců a my se dovídáme, že již na konci 11. století existoval v Jezbořicích knížecí dvorec, tedy důležité hospodářské centrum.

Velmi starou obcí je také Kostelec u Heřmanova Městce, neboť jeho kostel sv. Petra a Pavla je původně románský. Kostel byl opevněn valy a příkopy a dnes v něm nalezneme velmi cenné středověké nástěnné malby. V roce 1266 se poprvé uvádí název Železné hory (Montes Ferreus), a to v Letopisech zbraslavských. 13. století bylo dobou kolonizace, která výrazně změnila tvář krajiny. Lesy byly mýceny, ustupovaly novým vesnicím a orné půdě. Většina obcí pochází z této doby, což dokládají většinou původně gotické kostely jako např. kostel sv. Petra a Pavla v Rozhovicích.

V polovině 15. stol. přicházejí do Heřmanova Městce spolu s českými osadníky také Němci. Tak byli tehdy nazýváni i židé. Zhruba v této době se začínají psát dějiny velké židovské obce v Heřmanově Městci. Památkou na její existenci je židovský hřbitov z 16. stol., jeden z nejstarších a nejrozsáhlejších v Čechách, nově zrekonstruovaná budova bývalé synagogy z konce 19. stol. a bývalá židovská škola, v níž je dnes umístěna Gallery Cyrany. Okolí bohaté na železné rudy umožňovalo výrobu železa, při níž se k dmýchání od začátku novověku začalo používat vodní síly. V roce 1610 vznikla takováto pec dmychačka v Kostelci u Heřmanova Městce a v pol. 17. století byla tamtéž postavena vysoká pec. V Klešicích existoval zase hamr na zkujňování surového železa, mlýn se sušárnou ovoce a stupník na zpracování smrkové kůry, jehož celé strojní zařízení bylo ze dřeva. Stála zde v roubené přístavbě také varna povidel se třemi kotli. Kromě dalších zařízení na vodní pohon, např. soukenických valch, mlel na Doubravě dřevěný větrný mlýn. V době baroka se přestavovaly vesnické kostely např. ve Svinčanech a domy na náměstí v Heřmanově Městci, který je městskou památkovou zónou. Pozdně barokní podobu dostal za hraběte Šporka i zámek, za nímž se dnes rozkládá anglický park s mnoha chráněnými stromy. Přestavba zámku do dnešní podoby byla provedena za majitelů Kinských. Velmi pozoruhodný je také pozdně barokní kostel sv. Bartoloměje na náměstí, který svou vyhraněnou a ucelenou koncepcí přesahuje rámec lokální východočeské architektury. Uvnitř něj nalezneme cenné nástěnné malby, gotickou křtitelnicí a hrobku Žerotínů s rakvemi ze 16. stol. (přístupná veřejnosti).

Zajímavé jistě je, že v roce 1875 se v Heřmanově Městci jako na prvním místě v Čechách hrála kopaná. Tento sport přivezl hrabě Kinský z Anglie. Kromě sportu umožňovaly v 19. století utužení zdraví i tzv. Eliščiny lázně v Konopáči. Lázeňství také kvetlo již od 16. století nad krasovými vodami ve Vápenném Podole. Tyto lázně byly v provozu až do 19. století a léčil se zde i V. K. Klicpera. Jako upomínka na ně stojí v obci lázeňský dům z roku 1802 s pamětní deskou Otakara Ostrčila, který zde také tvořil. Kromě toho byla obec v 19. století významná i dobýváním grafitu, který se na místě plavil, a tuha se vozila do Prahy.

1.2.2 Významné historické památky a souvislosti

Heřmanův Městec

Město bylo založeno patrně kolem roku 1280, kdy Heřman z Lichtenburku kolonizoval krajinu v okolí svého hradu Lichnice. Nejstarší dochovaná písemná zpráva v zemských deskách z roku 1325 již hovoří o městečku ležícím na známé Trstenické stezce spojující Čechy s Moravou. Za husitských válek byl jeho majitelem Jan Městecký z Opočna, a proto je vypálilo husitské vojsko. Od 16. století zde žila početná židovská komunita, jejíž členové na konci 18. století vytvořili židovskou čtvrť, dodnes zčásti dochovanou. Roku 1579 byl Heřmanův Městec císařem Rudolfem II. povýšen na město s právem konat jarmarky. V dalších stoletích se zde vystřídalo mnoho majitelů, z nichž nejvýznamnější byli Šporkové. Za jejich panování se začalo stavět převážně z kamene, aby se zabránilo šíření požárů, a většina městských staveb včetně zámku byla rozšířena či přestavěna. V té době byl také postaven kostel sv. Bartoloměje a v severní části města vznikla židovská čtvrť. Roku 1828 se majitelé města stali Kinští, kteří se rovněž značně zasloužili o jeho rozvoj, zejména výstavbou Mariánské nemocnice, dětské opatrovny a hřebčína. Roku 1837 byla ve městě zřízena poštovní stanice, roku 1882 byl Heřmanův Městec spojen železnicí s Přeloučí a o 17 let později s Chrudimí. Roku 1875 se ve městě, údajně jako na prvním místě v Čechách, hrála kopaná, s níž se na své cestě po Anglii seznámil hrabě Kinský. Historická část města, nacházející se v okolí velkého náměstí, je od roku 1989 prohlášena památkovou zónou.

K významným památkám města patří: pozdně barokní děkanský *kostel sv. Bartoloměje* z 18. stol. - uvnitř cenné nástropní malby, gotická křtitelnice a hrobka Žerotínů s rakvemi z 16. stol., *kostel Zvěstování Panny Marie* z 16. století ve východní části starého hřbitova - nejstarší dochovaná stavba ve městě, Gallery Cyrany - v prostorách budovy *bývalé židovské školy* se stálou expozicí východočeských umělců 20. stol., zrekonstruovaný objekt *bývalé židovské synagogy* a *židovský hřbitov* ze 16. stol. na okraji bývalé židovské čtvrtě, pozdně barokní *zámek* z r. 1784 a *zámecký park* v anglickém stylu se vzácnými dřevinami, množstvím barokních děl a staveb.

Hošťalovice

První zpráva o Hošťalovicích je z roku 1349, kdy je připomínán zdejší kostel sv. Havla jako farní, který je zapsán v seznamu nemovitých kulturních památek. Na katastru se nacházelo též tvrziště, jehož zbytky byly rozvezeny ve 20. letech 20. století. Ve středověku jižní část Hošťalovic náležela k tvrzi Stoupec. V lese jižně od Březinky je tvrziště, díky své poloze téměř intaktně dochované, které je nemovitou kulturní památkou. V 60. letech zde byly postaveny kravíny, úpravna brambor a v lese u myslivny vznikla v té době úpravna uranové rudy.

Jezbořice

První písemná zmínka pochází z roku 1131. V té době patřily Jezbořice k Olomouckému biskupství. V blízkosti obce se nacházelo středověké tvrziště. Na nejvyšším místě je postaven gotický kostel sv. Václava s barokními úpravami. U kostela je dřevěná zvonice. Oba objekty jsou vedeny v seznamu nemovitých kulturních památek. Historické jádro obce tvoří protáhlá náves s objekty a zemědělskými usedlostmi štíty orientovanými do návsi.

Klešice

První písemně doložená zpráva z roku 1257. Od 14. století až do zrušení poddanství patřily Klešice stejné vrchnosti jako sousední Heřmanův Městec a byly hospodářsky, správně i soudně podřízeny stejnému panství. V roce 1848 zde bylo zrušeno poddanství. Klešický dvůr, stejně jako heřmanoměstský velkostatek, zůstal v majetku Kinských až do roku 1945. Ve vsi byly již v roce 1448 tři mlýny. Obživou pro obyvatelstvo bylo převážně zemědělství, v minulosti též rybníkářství, vinařství a z černých řemesel pak vodní hamr na zpracování železa. Mezi zajímavé stavební objekty patří bývalá sýpka v panském dvoře tzv. špejchar a dům s naznačeným dřevěným hrázděním u silnice z Heřmanova Městce do Jezbořic.

Kostelec u Heřmanova Městce

První písemná zmínka o Kostelci u Heřmanova Městce je z roku 1257. Ve vesnici nás bude nejvíce zajímat kostel sv. Petra a Pavla, stojící na vysokém chlumu nad Podolským potokem. Obklopen je příkopy a valy, důkaz toho, že před lety zde stávala místo kostela tvrz. Do příkopů se pouštěla voda hliníkovými rourami. Kostel byl do dnešní podoby přestavěn v r. 1898, v interiéru najdeme cenné středověké nástěnné malby loupeživých Heřmanů z konce 14. století. Ve druhé pol. 19. stol. byla v Kostelci otevřena obecná škola. Na potoce pracovaly 3 mlýny. U silnice vedoucí na Prachovice je vápenná pec.

Načešice

Obec je poprvé zmiňována na konci 14. stol. Na území obce se údajně nacházelo hradiště, které však nezanechalo viditelné stopy. Žádný z dochovaných objektů není památkově chráněn.

Rozhovice

Historické centrum obce je rozloženo kolem kostela sv. Petra a Pavla na návrší s krásným přístupem po kamenném schodišti. Kostel byl původně gotický, současná podoba je v novorománském slohu. Kostel na kopci tvoří dominantu i z dalekých pohledů a je zapsán do ústředního seznamu kulturních památek ČR. Uvnitř jsou malby akademického malíře Vokolky, jejichž význam je výrazně nadregionální. Výstavba kolem kostela je paprskovitě orientována štíty ke kostelu.

Svinčany

První písemná zmínka o obci je z roku 1226. Historická podoba obce je dochována především v urbanistické stopě (obec utváří okrouhlou návěs kolem kostela se hřbitovem). Z dochovaných historických objektů jsou zapsány v seznamu nemovitých kulturních památek pozdně barokní kostel sv. Vavřince, fara z roku 1778, morový sloup u hřbitova a dům č. p. 51. Kostel sv. Vavřince byl až do r. 1764 dřevěný a r. 1768 byl postaven do dnešní podoby. K obci náleží její místní části Horní a Dolní Raškovice a Nákle. Horní Raškovice dříve byly osadou skalníků s rychtářem a spravovaly se zvláštním řádem. Lom mlýnského kamene býval dle urbáře Choltického ještě v r. 1683 nejlepším v celém českém království. Od r. 1750 jsou lomy zatopeny. V nynější době zde byla postavena rozhledna Barborka a vybudována naučná stezka Raškovickými lomy.

Úherčice

První písemná zpráva o Úherčicích pochází z roku 1387. V roce 1750 měla obec 12 obytných domů. Do roku 1945 vzrostl počet obytných domů na 25. Spojením obcí a zánikem Zdechovic bylo v nově vzniklých Úherčicích 185 obyvatel v 51 obytných domech. Na území obce nejsou žádné nemovitě kulturní památky, na návsi je k vidění kaple Panny Marie, vysvěcená r. 1899.

Vápenný Podol

Vznik této obce je kladen na přelom 13. a 14. století. Obec proslula především bývalými lázněmi. Léčivý pramen byl znám již v r. 1586. Voda měla léčivý účinek na choroby kloubů, svalů, nervstva, očí, nemoci jater a žaludku. Půvabná horská krajina kolem Vápenného Podola a starobylé lázně přitahovaly v minulosti k pobytu mnoho významných osobností, jako byl např. V. K. Klicpera, J. Vrchlický, S. K. Neumann, hudební skladatel O. Ostrčil. Připomíná je empírový lázeňský dům. Více než lázně byly známy vápencové lomy v okolí. Vápence se používalo k pálení vápna až do r. 1965. Z konce 19. stol. se dochovala stará vápenka, která je kulturní památkou. V katastru obce se nacházejí dvě jeskyně: „Páterova“ a „Podolská“, v současné době nepřístupné. Z r. 1788 pochází pozdně barokní kostel sv. Václava.

Vyžice

První zmínka o obci je z roku 1229. V obci nejsou dochovány žádné historicky významné objekty, pouze malebné památky lidové architektury z konce 19. stol.

1.2.3 Širší vztahy

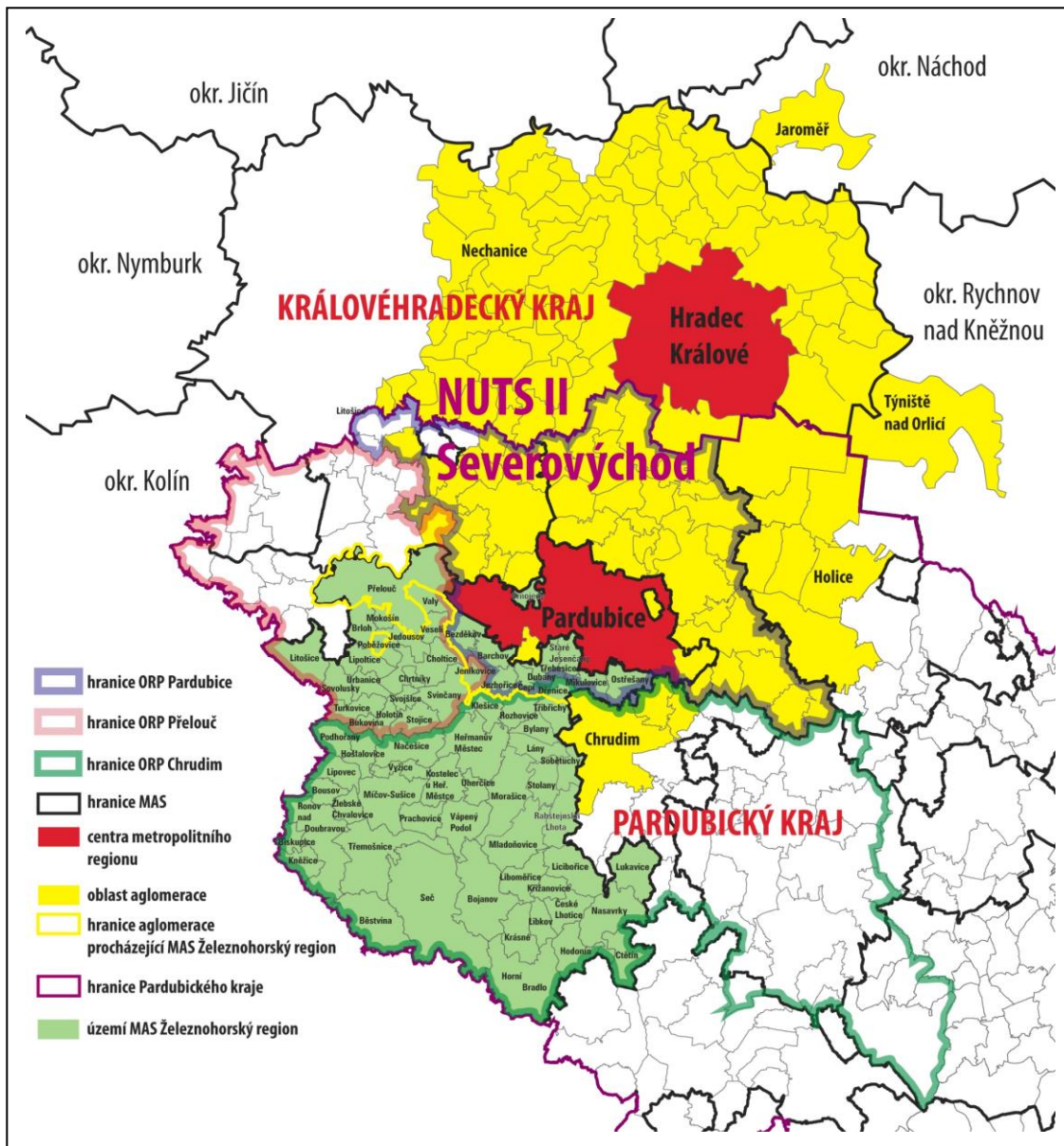
NUTS II: Severovýchod
 NUTSIII: Pardubický kraj

Územně svazek obcí Heřmanoměstecko spadá do **okresu Chrudim** a částečně do **okresu Pardubice** a do správního obvodu **obce s rozšířenou působností Chrudim**.

Od roku 2005 jako celek a zakládající člen je svazek součástí **MAS Železnohorský region**, která v současné době sdružuje 72 obcí (6 svazků obcí a 1 obec).

Na severu sousedí s nově definovanou **Hradecko-pardubickou metropolitní oblastí** (aglomerace).

Z pohledu širších vztahů mají obce svazku dobrou polohu díky poměrně snadné dostupnosti měst Pardubice a Chrudim.

1.2.4 Vlastní území

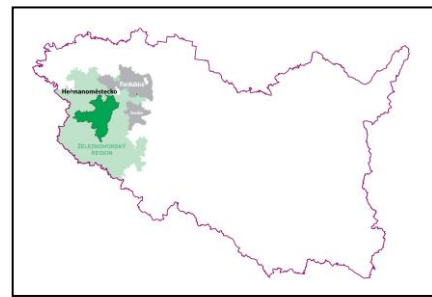
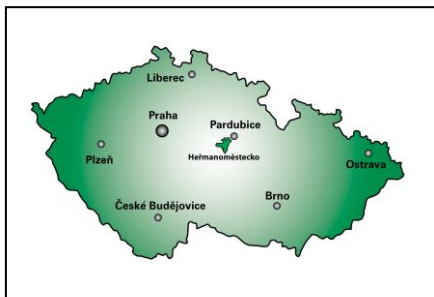
Mikroregion Heřmanoměstecko se rozkládá na rozhraní okresů Chrudim a Pardubice. Celková rozloha území je 7 471 ha s nadmořskou výškou 252 - 477 m n. m.

Svazek obcí vznikl dobrovolným spojením **11 obcí v roce 2000**. V současné době je území svazku tvořeno katastrálními územími obcí:

Heřmanův Městec, Hošťalovice, Jezbořice, Klešice, Kostelec u Heřmanova Městce, Načešice, Rozhovice, Svinčany, Úherčice, Vápenný Podol a Vyžice.

Mikroregion se nachází (mimo obec Jezbořice) na území Národního geoparku Železné hory. Na území Turistické oblasti Chrudimsko-Hlinecko. Na jihu sousedí s CHKO Železné hory.

Obec Svinčany se členem i sousedního mikroregionu Podhůří Železných hor a zajišťuje spojení obou mikroregionů v rámci realizace společných aktivit.

1.3 Obyvatelstvo

Svazek obcí sdružuje 11 obcí s 7 885 obyvateli (k 1. 1. 2014). Hustota zalidnění dosahuje cca 105 obyv./km². Obce svazku jsou převážně malá venkovská sídla nezasazená nekontrolovatelnou novodobou výstavbou. Jediným městem a největší obcí podle počtu obyvatel je Heřmanův Městec (4 822 obyv.), velikostně druhá je obec Načešice (590 obyv.). Mezi obce s nejmenším počtem obyvatel patří Úherčice s 123 obyvateli, Hošťalovice s 135 obyvateli (k 1. 1. 2014).

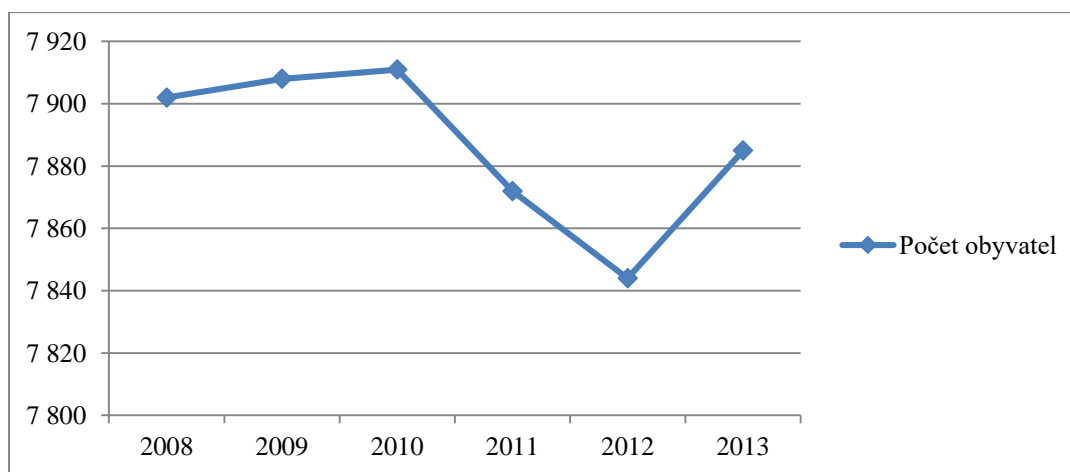
Při porovnání celkového vývoje počtu obyvatel, který ukazují Tabulka 1 a Graf 1, za sledované období šesti let mezi roky 2008 a 2013 došlo pouze k nepatrnému poklesu počtu obyvatel, ze kterého nelze jasně vysledovat určitý trend jako je například stěhování lidí do měst za pracovními příležitostmi či vybaveností.

Tabulka 1: Vývoj počtu obyvatel svazku obcí v letech 2008 – 2013

Obec	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Heřmanův Městec	5 027	4 992	4 926	4 875	4 830	4 822
Hošťalovice	135	134	136	137	136	135
Jezbořice	347	350	358	346	347	357
Klešice	361	378	387	380	378	389
Kostelec u H. Městce	312	315	323	324	320	328
Načešice	552	557	570	581	579	590
Rozhovice	264	263	272	280	285	292
Svinčany	397	412	425	426	432	435
Úherčice	117	120	122	129	129	123
Vápenný Podol	219	216	217	218	212	215
Vyžice	171	171	175	176	196	199
Celkem	7 902	7 908	7 911	7 872	7 844	7 885

Zdroj dat: ČSÚ

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel svazku obcí v letech 2008 – 2013

Zdroj dat: ČSÚ

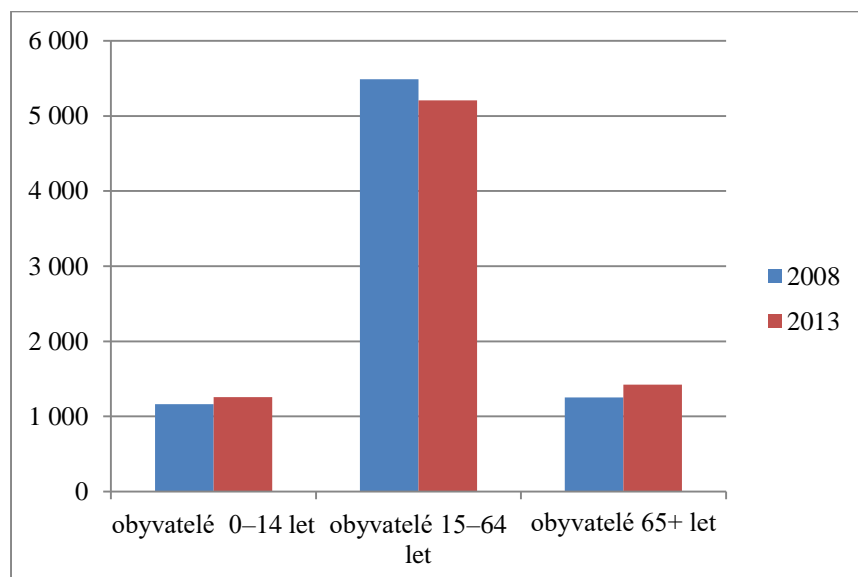
Tabulka 2 a Graf 2 znázorňují, že v průběhu sledovaných šesti let došlo celkově na území svazku k nárůstu počtu obyvatel v neproduktivním věku a poklesu počtu produktivního obyvatelstva, což odpovídá všeobecnému trendu stárnutí populace. Největší podíl na tomto výsledku má obec Heřmanův Městec, v ostatních obcích je vývoj téměř vyvážený.

Tabulka 2: Srovnání vývoje počtu obyvatel obcí svazku v letech 2008 a 2013 podle věku

Obec	2008			2013		
	obyvatelé 0–14 let	obyvatelé 15–64 let	obyvatelé 65+ let	obyvatelé 0–14 let	Obyvatelé 15–64 let	Obyvatelé 65+ let
Heřmanův Městec	699	3 495	833	722	3 136	964
Hošťalovice	18	83	34	21	79	35
Jezbořice	57	243	47	49	251	57
Klešice	60	261	40	77	275	37
Kostelec u H. Městce	54	228	30	59	232	37
Načešice	92	396	64	100	409	81
Rozhovice	38	183	43	55	194	43
Svinčany	69	274	54	78	297	60
Úherčice	12	77	28	20	74	29
Vápenný Podol	35	151	33	38	142	35
Vyžice	29	97	45	36	120	43
Celkem	1 163	5 488	1 251	1 255	5 209	1 421

Zdroj dat: ČSÚ

Graf 2: Srovnání vývoje počtu obyvatel obcí svazku v letech 2008 a 2013 podle věku

Zdroj dat: ČSÚ

1.4 Hospodářství

1.4.1 Podnikání, výroba a zemědělství

Region patří do NUTS II Severovýchod, který je znám významnou a tradiční průmyslovou výrobou, především v odvětvích strojírenství, chemického, potravinářského a elektrotechnického průmyslu. Region se rozkládá nedaleko centra Pardubického kraje. Tato poloha je výhodná zejména pro rozvoj sekundárního sektoru. Do budoucna je nutné dbát na kvalitu a zejména šíři dopravní a technické infrastruktury, což je podmínkou pro rozvoj regionu.

Tabulka 3: Významné podniky a zaměstnavatelé na území svazku

Obec	Název firmy	Předmět podnikání
Heřmanův Městec	AGROMETALL, s.r.o.	výroba zemědělské a komunální techniky (regionální produkt)
	CANO CZ s.r.o.	dovoz a distribuce trvanlivých potravin
	K-interier Heřmanův Městec s.r.o.	maloobchodní a velkoobchodní firma působící ve stavebnictví v oboru dodávek a montáží oken, dveří, obložkových zárubní a ostatních stavebně otvorových prvků.
	PLASTOVÁ OKNA HEŘMANŮV MĚSTEC s.r.o.	obchodní zastoupení firmy RI OKNA a.s.
	Antares a.s.	výroba čalouněných koster a hotových kancelářských křesel
	AMAKO, spol. s r. o.	výroba stožárů a výložníků pro veřejné osvětlení, pro dopravní signalizaci
	SOSTAF s.r.o.	stavební firma
	RUDOLF KMOCH spol.s r.o.	stavební firma
Rozhovice	DUVOX s.r.o.	výroba plastových a hliníkových oken, výroba žaluzií
	SVYP CZ s.r.o.	tryskání, pískování, metalizace a sanace betonových konstrukcí

Zdroj: analytické podklady pro zpracování Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Železnohorský region na období 2014 – 2020, dotazníkové šetření v obcích

Na území svazku se nachází několik větších zaměstnavatelů (viz Tabulka 3). Jak ukazuje Tabulka 4, převažují zde spíše **subjekty malého a středního podnikání**, které je i nadále nutné podporovat, neboť ty jsou hybnou silou ekonomického rozvoje ve venkovských oblastech a v malých městech. Díky své různorodosti vytvářejí zdravé podnikatelské prostředí a tím zajišťují dynamiku trhu, širší poptávku a nabídku. Za tímto účelem probíhá na území Železnohorského regionu od roku 2011 **certifikace místních výrobců**, kteří se zabývají nějakou tradiční činností či vyrábějí výrobky z místních surovin. Ti mohou požádat o udělení značky **ŽELEZNÉ HORY regionální produkt®**. Koordinátorem této certifikace je MAS ŽR. Během tří let bylo postupně certifikováno 55 regionálních výrobků a produktů. Jedná se o pestré skládby základních plodin, produktů a výrobků z přírodních surovin či výrobků s motivem či vztahem k regionu.

V řešeném regionu působí několik zemědělských družstev a drobní samostatně hospodařící rolníci. V návaznosti na historické souvislosti vývoje zemědělství a krajiny v současné době neexistuje pestrost ve využívání krajiny. Zaměření zemědělských podnikatelů je na rostlinnou a živočišnou výrobu. Ekonomika hospodářských subjektů je ovlivněna nízkou cenou za prodávané komodity.

Tabulka 4: Místní podnikatelé a regionální producenti na území svazku obcí Heřmanoměstecko

Obec	Název firmy	Předmět podnikání
Heřmanův Městec	Farma Sluneční dvůr, s.r.o.	chov koní, ubytování, služby (regionální produkt)
	František Havlík	umělecké práce s dřevem
	OBZOR – výrobní družstvo invalidů v Praze – závod Heřmanův Městec	pracovní oděvy (regionální produkt)
	Pekárna Dymák	pekařství
	Petr Novák	kovář
	Plecháčková Marie	cukrářské výrobky
Hošťalovice	JOSI s.r.o.	kovovýroba
	Lenka Doležalová - rodinná farma	zemědělská činnost
	Montfár – Petr Minařík	autoopravna, autodoprava
Jezbořice	Autodoprava Libor Matějka	autodoprava, zemní a jeřábnické práce
	Florasis, spol. s r.o.	aranžování a floristické potřeby (regionální produkt)
Klešice	Školky a výsadby Alej	projekce zeleně, výsadby, odborné studie a odhady, prodej, velkoobchod, maloobchod
	Auto Příbyl J+J s.r.o.	autoservis, pneuservis, dovoz automobilů
	Vladimír Beran	zemědělské služby; opravy a údržba zemědělských strojů a motorových vozidel
	Ing. Flieдр Antonín	med
	Autoservis JS (Jozef Slotta)	autoservis, karosárna, autolakovna, pneuservis
	p. Šafránek	zemědělec
Kostelec u H. Městce	p. Hovorka	podlahář
	Milan Severa	elektro
	p. Růžička	zemní práce
	p. Radek Římek	zednické práce
	p. Martin Steidler	autoservis a pneuservis
	p. Michal Kavenský	pěstební činnost v lese
	p. Ivo Skyva	těžební činnost v lese
	p. Zdenek Efler	truhlářství
	p. Miroslav Velinský	truhlářství
	p. Krupková	prodej potravin a pohostinství
	p. Lukáš Krbec	projekty a realizace dřevostaveb
Načešice	Martin Grman	staročeský trdelník
	L. Semrád, K. Brandstein, J. Málek	obkladačské práce
	Ladislav Gros	instalatér
	Tomáš Jirena	truhlářství
	Jan Hladina, Robert Úlom, Robert Semrád	zednictví
	Ing. František Turek	zemědělské služby
	Agro Načešice	zemědělské služby

	Josef Vacek	kovovýroba
	Iveta Brožová	potraviny
	Petr Došel	elektro práce
	Josef Novotný	tesařské práce
Rozhovice	Čerpací stanice Bakeš	prodej PHM
	Ježek Robert	truhlářství
	Autokomplex Rozhovice	ekologická likvidace vozidel, pneuservis
Svinčany	Ing. Jaroslav Nevole	pěstování plodin – ovocné sady
	Hostinec Podskalí	pohostinství
	Vincenc Stehlík	zámečnictví
	Matěj Holek	truhlářství
	JUMING s.r.o.	výroba bazénů, prodej bazénové chemie
	Zdeněk Dostál	pěstování plodin – ovocné sady
	Dagmar Kratochvílová	smíšené zboží
	Libor Nechvíle	zedník
	František Kožený	zedník
Úherčice	p. Škaryd	med
	Medkovi – rodinná stáj	ustájení koní
	Bednářovi – Koně Úherčice	agroturistika, výuka jízdy na koni
Vápenný Podol	Tereza Šnapková	farmářské kuře z Vápenného Podola (regionální produkt)
Vyžice	p. Brožová	potraviny
	p. Doležal	zámečnictví
	Mgr. Jana Beránková	drát a sklo pro radost (regionální produkt)
	p. Jelínek	chovná stanice psů
	p. Kindl	údržba zeleně
	p. Turek	zemědělské služby
	Ing. Vojáček	eko farma
	M. Kuchařík	vývoj účetních programů
	M. Hudáková, H. Tomišková	účetnictví
	Z. Hudák, P. Valenta	dopravce
	J. Stehno	truhlářství
	Ing. Vašák	projektant
	Ing. Turek	zemědělské služby
	Z. Skala st.	elektro servis
	L. Dostál	instalatér
	J. Merunka	obchodní činnost – agromarket
Z. Skala	kamenictví	

Zdroj: analytické podklady pro zpracování Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Železnohorský region na období 2014 – 2020, dotazníkové šetření v obcích

1.4.2 Zaměstnanost

Míra nezaměstnanosti i počet uchazečů o místo v obcích regionu (viz Tabulka 5) byla za období let 2008 – 2013 mírně nad průměrem při srovnání s vývojem v Pardubickém kraji a celé ČR, ne však zcela alarmující. Výjimku představuje obec Klešice, kde jsou hodnoty oproti jiným obcím dlouhodobě na vysoké úrovni.

Tabulka 5: Vývoj nezaměstnanosti na území členských obcí svazku v letech 2008 – 2011 a 2013

Obec / rok	Míra nezaměstnanosti (v %) / počet uchazečů									
	2008		2009		2010		2011		2013	
Heřmanův Městec	5,7	139	8,9	214	9,4	227	8,3	205	7,5	245
Hošťalovice	7,1	4	8,9	5	5,4	4	5,4	3	10,0	9
Jezbořice	5,0	7	7,2	10	9,4	13	5,8	11	4,4	11
Klešice	9,6	13	17,0	23	23,0	31	17,0	23	15,0	40
Kostelec u H. Městce	5,0	7	4,3	6	8,6	13	5,0	7	8,2	19
Načešice	7,6	21	10,4	29	11,9	33	6,5	19	8,2	36
Rozhovice	5,8	8	13,2	16	9,9	12	7,4	9	5,7	11
Svinčany	5,9	12	10,7	20	8,0	15	14,4	28	7,2	22
Úherčice	6,5	3	17,4	8	8,7	4	6,5	3	9,0	7
Vápenný Podol	7,9	8	14,6	13	11,2	12	12,4	11	15,5	23
Vyžice	8,1	5	9,7	6	14,5	9	9,7	6	9,2	11
Celkem	6,7	227	11,1	350	10,9	373	8,9	325	9,1	434

Zdroj dat: ČSÚ

Obecně můžeme zaznamenat prudký nárůst v roce 2009 a postupný pokles od roku 2011 v souvislosti s celorepublikovým ekonomickým vývojem. Podobný trend lze sledovat v rámci celého Pardubického kraje (viz Tabulka 6).

Tabulka 6: Nezaměstnanost v Pardubickém kraji v letech 2008 – 2011 a 2013

Rok	Míra nezaměstnanosti
2008	6 %
2009	9,6 %
2010	9,9 %
2011	8,4 %
2013	6,6 %

Zdroj dat: ČSÚ

1.5 Infrastruktura

1.5.1 Technická infrastruktura

Stav technické infrastruktury v obcích svazku je v současné době spíše nedostačující, především kvůli chybějícím finančním prostředkům. Jedná se zejména o problematiku kanalizačních systémů.

Z průzkumu mezi obcemi, jehož výsledky zobrazují následující dvě tabulky, vyplynulo, že **plynořifikovány** jsou v regionu téměř všechny obce a plynovody jsou většinou na velmi dobré úrovni. Stav **vodovodů** je také dostačující, nicméně v některých obcích jsou staré a obce je již rekonstruují nebo budou rekonstrukci vyžadovat. Nedostačující jsou však jednoznačně **kanalizační systémy**. Buď má obec pouze kanalizaci povrchovou anebo je třeba stávající rekonstruovat, obecní ČOV nemá většina obcí, ovšem výstavba kanalizačních systémů s podporou státu je stále nedostupnější. Z průzkumu dále vyplývá, že většina obcí na území svazku má **veřejný rozhlas a veřejné osvětlení**. Přibližně dvě třetiny obcí k veřejnému rozhlasu a osvětlení uvedly, že bylo buď opraveno, nebo je vyhovující, zbytek je třeba rekonstruovat. Tam by osvětlení mělo být vyměněno za moderní a úspornou technologii, např. LED svítidla, čímž dojde i k ekonomické úspoře provozu. Veřejný rozhlas a osvětlení bývají také rozšiřovány v rámci nové zástavby, proto také tam, kde neproběhla rekonstrukce, vznikají rozdíly. Ve staré části obce se často nachází zastaralé drátové zařízení, zatímco v nových částech technologicky moderní.

Stav domovního a bytového fondu odpovídá celkové situaci v České republice. Obce, mající možnost nabízet rozvojové plochy pro bydlení, jsou na dobré cestě zvrátit současný trend úbytku mladé a střední generace z venkova a vylidnění vesnic. Snaží se přivést nové občany formou nabídky zasíťovaných stavebních pozemků pro rodinné domy. S možností nabídky výstavby rodinných domů je nutné zajistit vyhovující stav občanské vybavenosti, což je někdy poměrně obtížné, především v oblasti prodeje denních potravin a služeb (blíže viz kapitola 1.5.3 Občanská vybavenost a služby). Na území mikroregionu je velké množství vhodných lokalit pro rezidenční bydlení nového věku. Tj., bydlení v dosahu přírody s dobrou dojezdovou vzdáleností do zaměstnání ve větších městech. S tím jsou však mnohdy spojeny problémy obslužnosti veřejnou dopravou (blíže viz kapitola 1.5.2 Dopravní infrastruktura). Obce se tedy snaží při obnově i rozvoji domovního a bytového fondu postupovat s vědomím veškerých těchto uvedených skutečností.

Tabulka 7: Přehled technické vybavenosti obcí svazku – část 1.

Obec	plynovod		vodovod		kanalizace			ČOV			
	ano/ne	tech. stav (vyhovuje/nutná rekonstrukce)	ano/ne	tech. stav (vyhovuje/nutná rekonstrukce)	ano/ne	technický stav	technologie	vlastní	napojena na ČOV (kam)	technologie	v případě, že ČOV není, existuje PD na vybud. kanalizace? (ano/ne)
Heřmanův Městec	ano	vyhovuje	ano	vlastník VaK	ano	vlastník VaK	Chotěnice - dešťová	VaK			
Hošťalovice	ano		ano		ne						
Jezbořice	ano		ano		ano						
Klešice	ano	vlastník Plynárny	ano	vlastník VaK	ano	nová - Kleš. Kleš.- část obce Nákle - část ob.	splašková dešťová dešťová	obec obec obec	Heřm. Městec Podolský potok Nákelský potok		kolaudace 01/2014 (splašk.)
Kostelec u HM	ano		ano		ne		dešťová				
Načešice	ano		ano		ne						ne
Rozhovice	ano	vyhovuje	ano	vyhovuje	ano	vyhovuje	gravitační, tlaková		Třebosice, VaK Pardubice		
Svinčany	ano	vyhovuje	ano	vyhovuje	ano	vyhovuje	smíšená	ano		půdní filtr CINIS	
Úherčice	ne		ano	vyhovuje	ne			ne			ne
Vápenný Podol	ano		ano		ano						
Vyžice	ano		ano		ano		dešťová				

Zdroj: dotazníkové šetření v obcích ke zpracování Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Železnohorský region pro programové období 2014 – 2020

Tabulka 8: Přehled technické vybavenosti obcí svazku, rozvojových ploch a existence územního plánu – část 2.

Obec	místní průmyslová zóna		rozvojové plochy pro výstavbu rodinných domů		veřejné osvětlení	veřejný rozhlas		územní plán	
	ano/ne	počet ha	ano/ne	počet ha nebo parcel	technický stav	ano/ne technický stav	technologie	ano/ne	z roku (poslední platný)
Heřmanův Městec	ano		ano		vyhovující, průběžné rekonstrukce	ano – nový 2014	bezdrátový	ano	2013
Hošťalovice	ne					ano		ano	
Jezbořice	ne					ano		ano	
Klešice	ne		ano	Klešice = 5,25 ha Nákle = 2,85 ha	dostačující, zatím drobné opravy a údržba/plán. výměna svítidel za LED (obě m.č.)	ano/příprava na výměnu za bezdrát. pro Klešice i Nákle	drátový	ano	2013
Kostelec u HM	ne					ano		ano	
Načešice	ne		ano	22	dostačující, do budoucna se počítá s výměnou	ano	drát. i bezdrát. do budoucna se počítá jen s bezdrát. tech.	ano	platný
Rozhovice	ano	1,5 ha	ano	48 parcel	vyhovující	ano		ano	2009
Svinčany	ne		ano	12 parcel	vyhovuje	ano	drátový	ano	2015
Úherčice	ne		ano	4 parcely	špatný	ne		ano	2010
Vápenný Podol	ne					ano		ano	
Vyžice	ano	2 ha	ano	30 parcel	dobrý	ano	bezdrátový	ano	2010

Zdroj: dotazníkové šetření v obcích ke zpracování Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Železnohorský region pro programové období 2014 – 2020

1.5.2 Dopravní infrastruktura

Na území mikroregionu není rychlostní komunikace ani dálnice. Prochází jím silnice první třídy I/17 spojující města Chrudim a Čáslav. Dále převažují silnice II. a III. třídy a místní komunikace.

Stav místních komunikací v jednotlivých obcích není zcela uspokojivý. Stav komunikací včetně vyhodnocení naléhavosti oprav je ze strany obcí průběžně sledován. Na základě těchto poznatků jsou pak postupně opravovány, přičemž opravy jsou vázány na aktuální možnosti obecních rozpočtů.

Z výsledků dotazníkového šetření mezi obcemi, které územně patří svazku obcí HM (viz Tabulka 9), je zřejmé, že většina dotázaných obcí, které se vyjádřily ke spokojenosti s dopravní obslužností své obce, uvedla, že je dostatečná.

Tabulka 9: Dopravní obslužnost v obcích svazku

Obec	Veřejná autobusová doprava			Jiné druhy dopravy (vlak, školní linky, přeprava ZTP, taxi apod.)	
	ARRIVA počet spojů/ pracovní den	další dopravce počet spojů/ pracovní den	zhodnocení dostatečnosti počtu spojů (ano/ne)	poskytovatel	forma, počet spojů/pracovní den
H. Městec				ČD	
Hošťalovice					
Jezbořice					
Klešice	22+21(op.směr); 2+3 (op.směr); Nákle 3+5(opač.)		Klešice – Pce – ano Klešice – CR – slabší Nákle – ano u všech spojů absence víkendů		
Kostelec u HM		Veolia/10	ano	ČD	3
Načešice			nevhovující časy		
Rozhovice	dle jízdního řádu		ne		
Svinčany	20		ano	ne	
Úherčice	9	ne	snad ano	ne	
Vápenný Podol	21		ano		
Vyžice		Veolia/9	ano		

Zdroj: dotazníkové šetření v obcích pro zpracování Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Železnohorský region na období 2014 – 2020

1.5.3 Občanská vybavenost a služby

Občanská vybavenost obcí a služby představují rozsáhlý soubor obslužných činností pro obyvatelstvo. Služby občanům jsou v mikroregionu poskytovány jak neziskovými organizacemi, tak podnikatelskými subjekty. Nekomerční zařízení pro školství, zdravotnictví, sociální péči a kulturu jsou pro současnou potřebu regionu racionálně rozložena. Převážná většina komerčních i nekomerčních služeb je soustředěna do větších obcí.

Některé z obcí svazku jsou zřizovateli **mateřských a základních škol** (viz Tabulka 10 a 11). Obecně a nárazově v posledních letech roste poptávka po místech v mateřských školkách, což je dáno migrací lidí produktivního věku, kteří buď mají malé děti, nebo si ve vesnické oblasti chtějí založit rodinu, a obce se tak snaží vyhovět poptávce po mateřských školkách, nicméně poptávka je v současnosti v regionu stále větší než nabídka nebo neodpovídá přesně nabídce a poptávce

v konkrétním místě. V menších obcích jsou základní školy často zastoupeny malotřídkami prvního stupně. Tyto malotřídky většinou nedokážou zaplnit svou plnou kapacitu a obce, které jsou jejich zřizovateli, na ně doplácují velké částky peněz.

Problém nastává zejména se zajištěním udržitelného stavu školských zařízení. Zejména objekty základních škol jsou mnohdy ve špatném technickém stavu. Je však nutností zajistit jejich provoz z důvodů nedosažitelnosti jiných vzdálených škol pro mladší děti a důležitosti existence škol v obcích. Vytváření podmínek pro rozvoj vzdělávání je jednou z významných povinností obce, kterou jí ukládá školský zákon. Za tím účelem obec buď zřizuje svoji základní školu, nebo se postará o plnění povinné školní docházky v základní škole zřizované jinou obcí. Problematika předškolního a základního vzdělávání se tak stává problémem, který nelze řešit pouze na území jedné obce. Jde o oblast, které se musí společně věnovat (např. i s ohledem na dojíždění za prací) v celém spádovém regionu jak malé obce, tak větší města. Populační vlny se dlouhodobě promítanou do rozvoje regionálního školství a jednotlivých územních celků. Vzhledem k demografickému vývoji mají zejména malé obce problémy s udržení potřebného počtu dětí ve školách, neboť je zde silná tendence posílat děti do lépe vybavených městských škol nebo jenom proces, kdy dítě jede do školy s rodičem do místa jeho pracoviště. Dojíždění se však stává palčivým problémem nejen pro obce, rodiče a děti, ale i pro nejbližší města, která nemají ve svých školách dostatečnou kapacitu. V okolí větších obcí je také akutně k řešení otázka přeplněnosti mateřských škol. Volná místa MŠ jsou v malých obcích, kam je pro rodiče nevhodné dojíždět. Podle demografické křivky bude počet dětí navštěvujících MŠ do roku 2018 klesat na 90,39 % stavu z roku 2013 a do roku 2023 na 82,83 % stavu z roku 2013. Dále se do roku 2018 předpokládá nárůst žáků nastupujících do ZŠ o 7,95 %, do roku 2023 klesne počet žáků oproti roku 2018 o 8,85 %. Očekávaný nárůst je způsoben dorůstáním vlny dětí předškolního věku (zvýšený počet oproti normálu) do věku školního. Tato vlna nárůstu počtu dětí je přechodná. Proto by bylo vhodné případné navýšení kapacit škol řešit způsobem, který umožňuje v budoucnu i jiné využití.

Školy mohou často sehrávat i velmi významnou roli jako kulturní, společenská a komunitní centra svých lokalit, kdy škola získá prostor a podmínky pro svou kreativitu a jako otevřené společenské centrum naplní širší vzdělávací a volnočasovou nabídku nejen pro žáky školou povinné, ale také pro ostatní občany.

Tabulka 10: Základní školy v obcích svazku

Obec	Počet ZŠ	Druh školy	Počet tříd 2013/2014	Počet dětí 2013/2014	Maximální kapacita ZŠ	Dostačující kapacita ZŠ
Heřmanův Městec	1	1. a 2 st.	29	730	900	ano
	1	praktická (1. a 2 st.)	4	38	50	ano

Zdroj: dotazníkové šetření ve školách pro zpracování Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Železnohorský region na období 2014 – 2020

Tabulka 11: Mateřské školy v obcích svazku

Obec	Počet MŠ	Počet oddělení	Počet dětí 2013/2014	Maximální kapacita MŠ	Dostačující kapacita MŠ
Heřmanův Městec	2	7	192	198	ne
Načešice	1	1	28	28	ano

Zdroj: dotazníkové šetření ve školách pro zpracování Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Železnohorský region na období 2014 – 2020

Co se týká zajištění **zdravotní péče**, ordinace praktického lékaře je pouze v Heřmanově Městci (viz Tabulka 12).

S ohledem na věkovou strukturu obyvatelstva je také stále aktuálnější výstavba (zřizování) domů s pečovatelskou službou. Na vybudované objekty navazuje tvorba nových **sociálních služeb** pro občany, tj. i vznik nových pracovních příležitostí. V současné době je pokrytí území sociálními službami, které jsou většinou provozovány terénní pečovatelskou službou, dostatečné, ale vzhledem k trendu stárnutí populace je stále prioritní především nová výstavba seniorských center s pečovatelskou službou a zlepšování sociální sítě.

Tabulka 12: Další veřejné služby v obcích svazku

Obec	Zdravotnické zařízení	Pošta	Knihovna	Sociální služby	Jiné vzdělávací aktivity
Heřmanův Městec	ano	ano	ano	domov pro seniory pečovatelská služba zajišťuje město	ZUŠ, DDM, RC Radováněk
Hošťalovice	ne	ne	ne	ne	ne
Jezbořice	ne	ne	ne	ne	ne
Klešice	ne	ne	ano	pečovatelská služba (VP smlouva s HM)	kurzy jógy, hraní na hudební nástroj
Kostelec u H.Městce	ne	ne	ano	ne	ne
Načešice	ne	ne	ne	zatím v řešení	ne
Rozhovice	ne	ne	ano	ne	ne
Svinčany	ne	ne	ano	chráněné byty, v případě potřeby pečovatelské služby zajišťuje Město Přelouč	ne
Úherčice	ne	ne	ano	ne	ne
Vápenný Podol	ne	ne	ano	ne	ne
Vyžice	ne	ne	ne	ne	ne

Zdroj: dotazníkové šetření v obcích pro zpracování Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Železnohorský region na období 2014 – 2020

Dostupnost **základního zboží** – potraviny, drogerie apod. (Tabulka 13) zajišťují především malé obchody v obcích a v poslední době často i pojízdné prodejny. Pro potřeby obyvatel (s přihlédnutím k tomu, že se na okraji Pardubic a Chrudimi rozrůstají velké supermarkety, které jsou maloobchodům silnou konkurencí) jsou většinou dostačující. Další služby jsou potom dostupné, vzhledem k relativně výhodné poloze regionu, právě v Pardubicích či Chrudimi (jedná se hlavně o kulturu – divadlo, výstavy, specializované služby bank, pojišťovny atd.). Většina obyvatel regionu může tedy v tomto směru uspokojit své potřeby ve větších městech.

Z dotazníkového šetření mezi obcemi bylo dále zjištěno, že **sportoviště** pro vyžití místního obyvatelstva jsou k dispozici, ale bývají zastaralá a vyžadují obnovu, či rekonstrukci. Především v souvislosti s očekávaným rozvojem cestovního ruchu a rekreace je potřeba zlepšit jak nabídku, tak i kapacitu sportovních zařízení.

Tabulka 13: Ostatní vybavenost v obcích svazku

Obec	Obchod	Sportoviště	Kulturní zařízení	Jiné služby
Heřmanův Městec	ano	fotbalový a hokejbalový stadion, sportovní hala, tenisové a volejbalové kurty, sokolovna, koupaliště v kempu	kino, multifunkční centrum, galerie Cyrany, výstavní prostory v Židovském dvojdómku, Synagoga	mnoho
Hošťalovice	potraviny	sportovní areál, bazén, hřiště, kurt, posilovna		
Jezbořice	potraviny	multifunkční sportoviště, tenisový kurt, dětské hřiště, obecní koupaliště		
Klešice	smíšené zboží	Klešice – venkovní hřiště, Nákle – dětské hřiště	Obecní dům = MFD (jóga, besedy, výtvarná činnost)	
Kostelec u HM	smíšené zboží	venkovní hřiště, dětské hřiště	prostory pro volnočasové aktivity	cvičení pro ženy
Načešice	smíšené zboží	fotbalové hřiště	klubovna TJ+sál	kadeřnictví, pedikúra, manikúra, cvičení pro ženy - jóga
Rozhovice	potraviny	venkovní hřiště		
Svinčany	smíšené zboží	multifunkční sportoviště, dětské hřiště, rozhledna	kulturní dům	pedikúra
Úherčice	ne	venkovní hřiště, dětské hřiště	ne	kadeřnictví, jízdy na koni
Vápenný Podol	potraviny	ano		
Vyžice	Potraviny Agromarket	ne	klubovna	zámečnictví, zemědělské služby, hostinec, autodoprava, kamenictví, elektro servis, údržba zeleně, instalatér, projektant, truhlářství, účetnictví

Zdroj: dotazníkové šetření v obcích pro zpracování Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Železnohorský region na období 2014 – 2020

Co se týče **kulturních zařízení**, v mnoha obcích byly zrušeny kinosály, neboť již nevyhovovaly hygienickým a technickým podmínkám, popřípadě byl jejich provoz neekonomický. Podobná situace je s obecními knihovnami, které mají v historii obcí své nezastupitelné místo. Pro pořádání společenských akcí v obcích svazku slouží většinou prostory v objektech obecních úřadů nebo sál místního hostince, někde přímo kulturní domy.

Z hlediska **kulturního a společenského života** v obcích je na tom mikroregion HM poměrně dobře. Každá z obcí, která se vyjádřila k pořádání tradičních akcí, uvedla (viz Tabulka 13), že se v obci konají tradiční akce místního rozsahu, které často pořádají samy obce nebo na ně finančně přispívají.

Dalšími častými organizátory akcí bývá sdružení dobrovolných hasičů či ostatní místní spolky, pokud je obec má.

Tabulka 14: Spolky, neziskové organizace a tradiční akce na území svazku

Obec	Spolky a neziskové organizace	Tradiční akce pro veřejnost
Heřmanův Městec	FK Jiskra, TJ Jiskra, TJ Sokol, SK Ježci, PS Vlastislav, Divadelní sbor Heřman, SDH, Heřmani, Herout, Živé město, Klub modelářů, bežecký klub Bohouš, Junák, církevní organizace	Dětský den, Hudební léto, Bartolomějská pouť, Heřmanoměstecká penalta v kopané, Východočeské finále v Penaltách hokejbalu, rozsvícení vánočního stromu, taneční soutěž Poupata, čarodějnice
Hošťalovice	SDH, ČSČH	Dětský den, sportovní akce, taneční zábava, sportovní akce, předvánoční posezení seniorů
Jezbořice	Kynologický spolek, SDH, důchodci,	Dětský den, hasičské závody, rozsvícení vánočního stromu, stezka odvahy
Klešice	SDH	Klešické Peklo, Vánoční koncert, Štědroodpolední setkání, Hasičský ples, Karneval pro děti
Kostelec u HM	Hokejový oddíl, Občanské sdružení, SDH	Lampionový průvod, dětský karneval, pouštění draků (i pro dospělé), vánoční zpívání, Dětský den, Setkání Kostelců v Kostelci
Načešice	TJ Mezilesí, JSDH	Stíhání kohouta, sportovní ples, sportovní turnaj, dětský karneval, mikulášská besídka, Čarodějnice, setkání rodáků, dětský den
Rozhovice	SK Rozhovice	
Svinčany	SDH, ČSČH, ČSZ, Myslivecké sdružení Podskalí, Tréninkové středisko Králičího hopu	Dětský karneval, mikulášská besídka, babský a hasičský ples, rybářské závody, čarodějnice, fotbalový turnaj, turnaj v tenise, zahrádkářská a chovatelská výstava, Tradice Železnohorského regionu, setkání seniorů, sportovní hry pro seniory, adventní koncert, zdobení stromečku, memoriál Zdeňka Kubína v hasičském sportu, soutěž v Králičím hopu
Úherčice	nejsou	Čarodějnice, posvícení, dětský den
Vápenný Podol	Sdružení rodáků, SDH	Setkání rodáků
Vyžice	Spolek Albert	Dětský karneval, mikulášská besídka, hudební festival, rybářské závody, myslivecký ples, setkání seniorů, čarodějnice

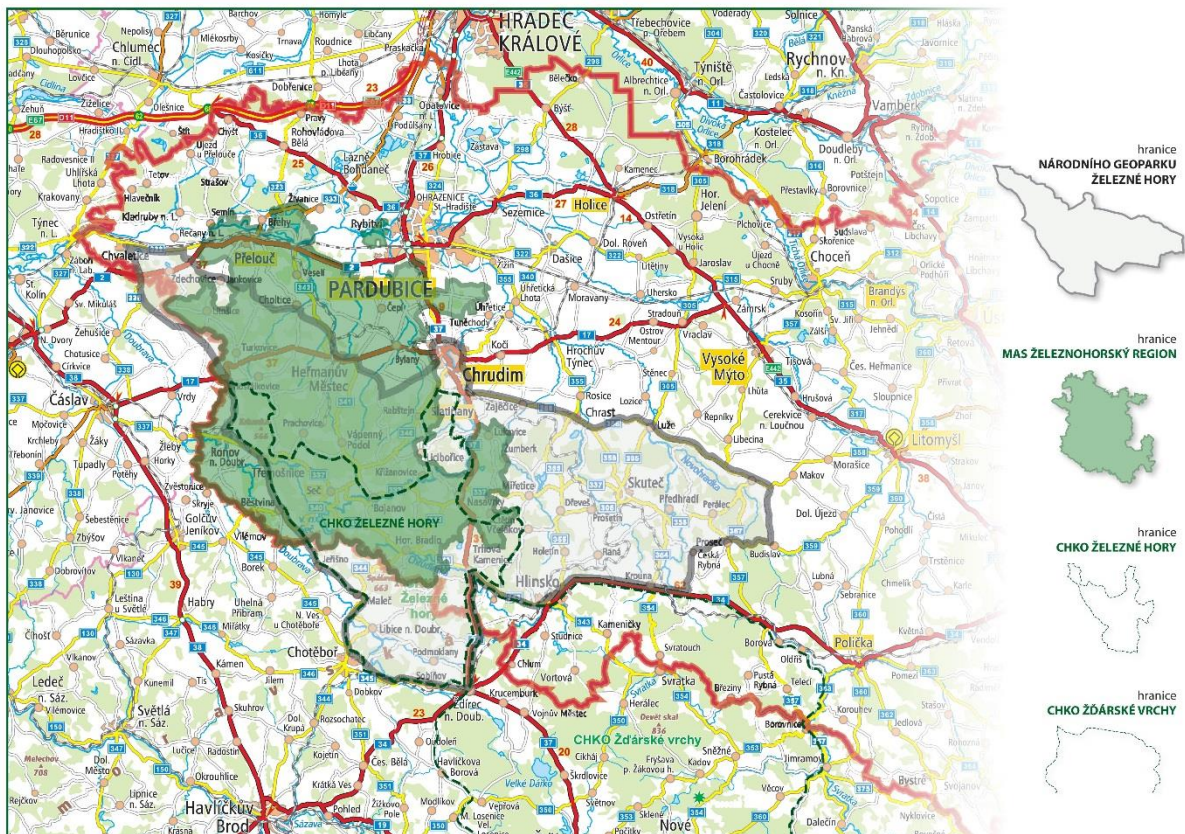
Zdroj: dotazníkové šetření v obcích pro zpracování Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Železnohorský region na období 2014 – 2020

1.5.4 Infrastruktura a služby cestovního ruchu

Atraktivní přírodní prostředí v sousedství **CHKO Železné hory**, dostatek kulturně historických hodnot a návaznost na další turisticky zajímavá centra (vodní nádrž Seč, Chrudim, Choltice, Třemošice, Ronov) nabízejí řadu možností pro návštěvníky mikroregionu. Toulky přírodou lze absolvovat pěšky či na kole díky kilometrům značených pěších a cyklistických tras, které pokrývají jeho území. Cyklotrasy jsou vedeny turisticky zajímavými oblastmi s využitím silnic s menším provozem, jakož i polních a lesních cest, případně pěšin sjízdných na kole. Účelem těchto tras je umožnit široké veřejnosti rekreační i sportovní využití jízdy na kole spolu s poznáváním krajiny a přírodních, kulturních a historických památek, a nabídnout jak hostům regionu, tak i svým obyvatelům možnost aktivního trávení volného času.

Při toulkách mikroregionem můžeme obdivovat architektonické památky i malebnou lidovou architekturu, které jsou v symbióze s přírodou (viz kapitola 1.2.2 Významné historické památky a souvislosti). Rozvoj regionu v oblasti venkovské turistiky jde ruku v ruce s ochranou přírody, ekologickou výchovou, obnovou přirozených center obcí a návratem k tradičním životním hodnotám a jejich formám. Velký význam pro rozvoj cestovního ruchu má také příprava a realizace projektů z vlastních zdrojů i dotačních prostředků ČR a EU (např. stavby ubytovacích kapacit, opravy objektů muzeí, zámků, vznik nových expozic apod.).

Území mikroregionu se nachází na území **Národního geoparku Železné hory**, což skýtá další potenciál v rozvojové oblasti udržitelného cestovního ruchu.

Mikroregion Heřmanoměstsko se může pochlubit hned několika významnými turistickými cíli, které patří mezi **TOP 10 Železnohorského regionu** a jsou cíleně propagované i v rámci Pardubického kraje a Regionu Východní Čechy:

1. Prales Polom – lesní komplex (chráněné území, Horní Bradlo)
2. Archeopark Nasavrky (keltské muzeum)
3. Vápenka v Závratci – Berlova vápenka, Muzeum vápenictví v Železných horách (Třemošnice)
- 4. Židovská synagoga v Heřmanově Městci**
- 5. Rozhledny Barborka a Boika (Horní Raškovice a České Lhotice)**
6. NPR Lichnice – Kaňkovy hory
7. Přehradní nádrž Seč (rekreační oblast)
8. Zámecký areál v Cholticích (zámek + obora)
- 9. Nejstarší centrum turistické a rodinné rekreace Autokempink Konopáč (Heřmanův Městec)**
10. Ranč LL Kovářov – centrum hipoturistiky (Bojanov)

Za podrobnou zmínku stojí výše uvedená **Rozhledna Barborka v Horních Raškovících**, která je umístěna v nadmořské výšce 313 m n. m. v blízkosti Raškovického lesa a v přírodně zajímavé lokalitě bývalých Raškovických lomů. Za dobré viditelnosti lze dohlédnout nejen do kraje Železných hor, ale až na vrcholky Orlických hor či Krkonoš. Návštěvníci mohou vystoupit na oba ochozy rozhledny, přičemž horní je ve výšce 10 m a vede k ní 47 schodů. V roce 2005 se začalo s komplexní tvorbou celého areálu rozhledny tak, aby mohl být zajímavým cílem celodenních rodinných a školních výletů. Nejen cílem oddychovým, ale i vzdělávacím, vzhledem k existenci naučné stezky Raškovickými lomy (geolokalita NGŽH), která areálem rozhledny prochází. V tomto období bylo vybudováno zázemí rozhledny – informační místo, zprovozněna odpočinková zóna s veřejným ohništěm, osazeny stojany na kola a vytvořen informační systém areálu v podobě několika velkoplošných infopanelů. Dále bylo vybudováno parkoviště, přístupový chodník k rozhledně a opraven povrch přístupové komunikace.

Postupné budování celého areálu proběhlo za finanční podpory obcí mikroregionu Heřmanoměstsko a Podhůří Železných hor, jenž s Heřmanoměstskem sousedí.

K dalším **zajímavým místům** mikroregionu patří:

Heřmanův Městec	městská památková zóna
Heřmanův Městec – hřebčín	postaven r. 1875 rodem Kinských. Součástí je: pracovní sedlovna – uzdečky a sedla běžného typu pro zajištění výcviku koní, postrojovna – různé druhy postrojů, gala sedlovna – předměty výhradně po Kinských
Heřmanův Městec – zámek s parkem	pro veřejnost přístupný pouze park
Gallery Cyrany Heřmanův Městec	galerie se nachází v prostorách bývalé židovské školy u synagogy, expozice východočeských malířů a sochařů 20. století
Naučná stezka Město dvou moří (Heřmanův Městec)	stezka s informacemi z oblasti geologie, mineralogie
Naučná stezka Od Devíti dubů (Heřmanův Městec)	5 zastavení - přírodověda, fauna, flora
Naučná stezka Rybníční soustava Heřmanoměstska	vlastivědná stezka, vývoj rybníkářství
Technická památka vápenka (Vápenný Podol)	Lokalita Národního geoparku Železné hory – informační stanoviště

Velice účinným nástrojem podpory rozvoje cestovního ruchu pro obce na území svazku je členství v **MAS Železnohorský region**. V rámci MAS jsou prezentovány všechny aktivity v oblasti cestovního ruchu pod jednotnou značkou "VÍTEJTE I VY, Železnohorský region". MAS zajišťuje rovněž propagaci celého regionu, pomáhá v organizacích cestovního ruchu a v navazujících službách zavádět Český systém kvality služeb, účinný nástroj ke zvyšování kvality služeb dle přání a očekávání návštěvníků tak, aby se vraceli, území regionu se stalo atraktivnější a posílila se i místní ekonomika. Od roku 2011 se MAS zapojila do systému podpory místních produktů a stala se členem Asociace regionálních značek působící na celém území České republiky. Do asociace je v současné době zapojeno 24 regionů, které se snaží o společnou propagaci místních výrobků a zvýšení jejich odbytu. Od roku 2012 se certifikovaní výrobci stali nedílnou součástí celkové propagace a marketingu Železnohorského regionu (blíže viz kapitola 1.4.1 Podnikání, výroba a zemědělství).

Za důležitý prvek marketingových aktivit v cestovním ruchu lze považovat působení **informačních center** (zde TIC Heřmanův Městec). Veškerá koordinace poskytování informací o službách, produktech a zajímavostech mikroregionu přechází právě přes ně, mají propojený systém spolupráce na bázi sdílení dat a výměny informací. Jsou nedílnou složkou při plánování nových PR aktivit i tvorby nových produktů. Dále zajišťují sběr dat a reakcí turistů na vytvořené aktivity.

Železnohorský region spolupracuje na rozvoji cestovního ruchu a propagaci regionu s Destinační společností Východní Čechy, je zapojen i do aktivit Turistické oblasti Chrudimsko-Hlinecko. Dlouhodobá spolupráce s Asociací kempů České republiky umožňuje společnou propagaci na veletrzích a výstavách cestovního ruchu v ČR (Regiontour Brno, Holiday World v Praze, Tourism Expo Olomouc 2013, Dovolená a Region, Lázeňství -Výstaviště Černá Louka Ostrava, INFOTOUR a CYKLOTURISTIKA Hradec Králové, EUROREGION TOUR Jablonec n. N., For Caravan – PVA Expo Letňany Praha aj.).

Udržitelný cestovní ruch se stává také významným prvkem místní ekonomiky a celého hospodářství. Ve členských obcích svazku se nachází významní poskytovatelé aktivit v rámci ČR:

Tabulka 15: Poskytovatelé služeb v cestovním ruchu na území svazku obcí

Obec	Ubytování	Stravování	Další služby CR
Heřmanův Městec	Hotel Bílý Beránek	Hotel Bílý Beránek	Turistické informační centrum
	Hotel Heřman	Restaurant U Slunce	Letní kino v areálu kempu Konopáč
	Hotel Eden	Restaurace Eden	
	Hotel Marina	Restaurace Marina	
	Apartmány Ambiente	Restaurace Ambiente	
	Ubytovna Heřman	Krčma U Šikuly	
	Autokemp Konopáč	Restaurace U Dymáka	
		Kings-Cafe bar Restaurace Sokolovna	
Hošťalovice		Sportovní bar	
Jezbořice		Hospoda na koupališti	
		hospůdka U Šlégra	
		Pohostinství Jiří Pitr	

Klešice		Klub U Jáji	
Kostelec u HM		Kostelecká hospoda	
Rozhovice		U Berana - hostinec	
Svinčany		Hostinec Podskalí	Areál rozhledny Barborka
Vápenný Podol	Penzion Eva Tapušíková		
Vyžice		Hostinec U Holubů	

Zdroj: analytické podklady pro zpracování Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Železnohorský region na období 2014 – 2020; Strategie území správního obvodu ORP Chrudim na období 2014 – 2023, dotazníkové šetření v obcích

Turisté v mikroregionu mohou využívat celou řadu úrovní **ubytování a stravování**. Ubytovat se zde mohou v několika hotelech, v apartmánech, penzionech nebo ubytovnách. Vysoký rozvojový potenciál má také tradiční pohostinství formou hospůdek a restaurací. Současní podnikatelé se zaměřují na kombinaci služeb vlastních (ubytování, stravování, organizace kulturních a sportovních akcí, půjčovny potřeb, místní výstavní expozice, atd.) nebo se spojují v rámci kombinace poskytování komplexních služeb s podnikateli ostatními. Stav a úroveň služeb plně odpovídá regionu s nízkou návštěvností a s neexistencí větších územních celků. Zařízení pro stravování a ubytování většinou nevyhovují současnému stupni poptávky. Jejich kvalita i kapacita nejsou dostatečnou podporou pro rozvoj cestovního ruchu a rekreace jako potenciálně významného odvětví zdejší ekonomiky. Úvahy o posílení cestovního ruchu v oblasti předpokládají zlepšení kvality těchto komerčně orientovaných služeb, které je třeba dále doplnit o další služby pro využívání volného času. Jedná se o zlepšení nabídky i kapacity zařízení poskytujících zábavu a zařízení pro rekreační sporty a pohyb na zdravém vzduchu.

1.6 Životní prostředí

1.6.1 Krajina a příroda

Životní prostředí příměstských aglomerací a obcí v blízkosti větších měst nedisponuje takovou mírou rozmanitosti, jako volná příroda. Lze ji však lépe využít. S kvalifikovaným a citlivým přístupem lze krajinu dotvořit k potřebě a vyžití obyvatel daného území, pro tvorbu odpočinkových aktivit. Okolní krajina je značně zemědělsky využívaná a je zde malé procento původních lesních porostů a přirozených vodních ploch. Dané území skýtá do budoucna možnost k využití obnovitelných zdrojů energie v podobě tvorby biomasy. V současné době je kladen důraz na likvidaci starých ekologických zátěží, likvidaci odpadních vod a čištění vodních ploch. V rámci partnerství je potřeba rozšířit spolupráci s neziskovými organizacemi a zájmovými sdruženími na území mikroregionu vzhledem ke společnému postupu při obnově a péči o krajinu a okolní životní prostředí. Důraz musí být kladen především na rozšířenou ekologickou výchovu mladé generace.

Území zdejší krajiny bylo od dávných dob zalesněno. Rozsáhlé pralesní porosty tvořily jedle, buky a duby. Železné hory se svým neopakovatelným kouzlem vděčí za svůj název železnorudným kutišťům. Jejich zbytky lze ještě nalézt v okolí Heřmanova Městce. Dobývalo se tu snad již v 1. tisíciletí př. n. l. Železné hory jsou však místem i pestré geologické historie jako na málo místech v Čechách. Dochovaly se důkazy o existenci dvou moří omývajících území, kde se dnes rozkládá Heřmanův Městec. V okolí Vápenného Podola se nacházejí zkameněliny prvohorních živočichů, např. trilobitů, a byly zde objeveny dvě krápníkové jeskyně Páterova a Podolská, které jsou však v současné době nepřístupné. Jsou jediným pravidelným zimovištěm netopýra brvitého v Čechách. Do dnešních dnů se původní krajina ve velké míře dochovala dodnes, a proto má neopakovatelné kouzlo.

V území postupně probíhají **komplexní pozemkové úpravy** - cílem je ve veřejném zájmu prostorově a funkčně uspořádat pozemky, scelit je nebo rozdělit a zabezpečit přístupnost a využít pozemky k vyrovnání hranic tak, aby se vytvořily podmínky pro racionální hospodaření vlastníků půdy. Realizací

navržených opatření ke zpřístupnění pozemků, protierozních, protipovodňových a ekostabilizačních opatření se zajistí podmínky pro zlepšení životního prostředí, pro ochranu a zúrodnění půdního fondu a vodního hospodářství, pro zvýšení ekologické stability krajiny a podmínky pro snížení působení vodní a větrné eroze.

Komplexní pozemkové úpravy probíhají ve spolupráci se Státním pozemkovým úřadem.

K významným přírodním památkám a zajímavostem patří:

CHKO Železné hory

Mikoregion leží v podhůří CHKO Železné hory. Právě ucelenost přírodních i kulturních prvků, geologická skladba a prvohorní utváření byly důvodem pro vyhlášení Chráněné krajinné oblasti Železné hory v roce 1991 za účelem ochrany a postupné obnovy hodnot krajiny, jejího vzhledu a jejích typických znaků. Rozloha CHKO je 284 km² a nachází se zde 24 zvláště chráněných území a 14 památných stromů.

Národní geopark Železné hory je geologicky cenné území, kde jsou ve spolupráci s místními obyvateli a organizacemi vyvíjeny aktivity na podporu rozvoje oblasti a podporu návštěvnosti a vzdělanosti. Vedle geologických objektů a jevů jsou důležité i další zajímavosti, jako kulturní a ekologické fenomény, archeologické a historické památky. Nejedná se o území, které by nějakým způsobem omezovalo lidskou činnost, vyjma oblastí, které již mají nějaký ochranný status (CHKO, přírodní památky, přírodní rezervace apod.). Geopark spojuje propagaci geologického dědictví s regionálním rozvojem a vhodným způsobem seznamuje veřejnost s geologickými procesy, významem přírodních zdrojů a jejich využitím v hospodářské a kulturní historii.

Palác – přírodní park

Rozkládá se na území o rozloze 341 ha, za přírodní park byl vyhlášen roku 1996. Zasahuje do čtyř katastrálních území v okolí Heřmanova Městce (Heřmanův Městec, Kostelec u Heřmanova Městce, Úherčice a Chotěnice). Přírodní park tvoří prostor zámeckého parku s komponovanými výsadbami. Zcela výjimečný charakter má část nazývaná Bažantnice. Jedná se o starou Doubravu, která si dodnes zachovala charakter romantické krajiny s pastevním lesem. Další částí je porost lesního komplexu Palác s někdejšími partiemi parkového lesa a enklávami sadů. V přírodním parku roste velké množství vzácných bylin, např. prvosenka vyšší, divizna knotovkovitá, smetanka Nordstedtova, aj. Z chráněných živočichů zde žije např. skokan zelený, slepýš křehký a ještěrka obecná.

Zámecký park v Heřmanově Městci

Jeden z nejkrásnějších parků v České Republice. Malebná zákoutí s romantickými můstky přes potok Podolku, průhledy do „tajemných“ koutů parku. Za dobrého počasí z vyhlídky na návrší nad rybníkem lze spatřit dominantu pardubického Polabí – Kunětickou horu a hřeben Krkonoš. Park byl navržen mezi nová chráněná území ze soustavy Natura 2000.

Arboretum

Spolu s lesními porosty Palác a Bažantnice jsou součástí přírodního parku Heřmanův Městec. Již v 17. století se zde měla rozkládat „proslulá barokní zahrada“ s květinovou, zimostrázovou i špalírovou výzdobou a voliérou. Celý přírodně-krajinářský park dnešní podoby však byl vybudován až v období panství Ferdinanda Bonaventury Kinského v druhé polovině 19. století. Právě z tohoto období pochází většina vzrostlých stromů. Nachází se zde 29 druhů vzácných stromů.

Práterova jeskyně

Registrovaný významný krajinný prvek Práterova jeskyně se nachází na p.č. 255/3 v k.ú. Vápenný Podol. Jedná se o soustavu 2 jeskyní západně od obce Vápenný Podol o celkové délce chodeb přes 100m s dómy, jezírky, sintrovými plevami a krápníky. Pro veřejnost je Práterova jeskyně nepřístupná, neboť se nachází v dobývacím prostoru velkolomu prachovické cementárny.

1.6.2 Ochrana ovzduší

Ovzduší v území mikroregionu je poměrně dobré vzhledem k proudění vzduchu a směrům větru. Velkými a zároveň stálými zdroji emisí jsou především podniky veřejného zásobování energií a teplem a průmyslové zóny na území či poblíž měst Pardubic, Chrudim a Přelouč. Dalšími významnými zdroji emisí (tuhé znečišťující látky a oxid uhelnatý) jsou doprava a lokální topeniště.

1.6.3 Ochrana vod

V současné době je kladen důraz na likvidaci starých ekologických zátěží, likvidaci odpadních vod a čištění vodních ploch. Bohužel stav kanalizačních systémů v obcích svazku není dobrý. Velká část obcí má buď pouze kanalizaci povrchovou anebo je nutné stávající kanalizační systém rekonstruovat, stejně tak chybí v části obcí ČOV (blíže viz kapitola 1.5.1 Technická infrastruktura). Kvalita vody v soukromých studních je různá od vody užitkové až po vodu pitnou. Voda dodávaná vodárnami je nezávadná a kvalitní, vhodná i pro udržování pitného režimu. Obce jsou většinou akcionáři společnosti VaK Chrudim.

1.6.4 Odpadové hospodářství a nakládání s odpady

Odpadové hospodářství je jednou z mnoha problematik, které v současné době většina obcí a měst řeší v samostatné působnosti. Jedná se hlavně o povinnosti obcí a měst jako původců odpadů a také povinnosti při zajištění nakládání s odpady, zajištění jeho financování a mnohé další. Obce jsou nositelem odpadů od občanů ČR. Mají tedy povinnosti při zajištění svozu odpadů, sběrných míst pro odkládání odpadů, veškerých nádob na odpad (i tříděný), zajištění dalšího nakládání s odpadem apod.

Jak ukazuje Tabulka 16, jednotlivé obce svazku mají své systémy separovaného odpadu základních druhů odpadů (kontejnery na sklo, papír, plast, velkoobjemový odpad, elektroodpad, sběrné dvory apod.) a využívají služeb různých svozových firem k pravidelnému svozu směsného komunálního odpadu (popelnice) a dále svozu tříděného, případně nebezpečného odpadu (kontejnery, pytle). I přes tyto služby dochází někde k tvoření menších černých skládek v lesích. Je nutné uvést, že v řadě obcí je řešení systémů separování a likvidace komunálního odpadu aktuální otázkou a jejich zlepšení často může vést k potenciálním úsporám v rozpočtech obcí. Proto je této problematice třeba věnovat velkou pozornost.

V současné době se obce zaměřují na efektivní nakládání s odpady dle další separace – bio, plech. V rámci šetření nákladů obcí spojených s likvidací odpadů je žádoucí spolupráce mezi nimi – společný sběrný dvůr, společné zařízení na třídění, lisování separovaných odpadů, společná kompostárna... Sběrný dvůr Heřmanův Městec má potenciál nabídnout odpovídající služby ostatním členkům obcím.

Tabulka 16: Odpadové hospodářství v obcích svazku

Obec	Sběrný dvůr vlastní ano-ne/možnost využití v jiné obci (kde)	Kontejnery na separovaný odpad (druh dle poznámky) */ počet "hnízd"	Velkoobjemový odpad (četnost svozu ročně)	Nebezpečný odpad (četnost svozu ročně)	Forma svozu komunálního odpadu (nádoby/pytle)	Existence kompostárny/ kompostérů (druh a počet)	Svozová firma na komunální či jiné druhy odpadů
Heřmanův Městec	ano (AVE CZ)	ano/22	ne	ne	nádoby	ne	AVE CZ
Hošťalovice	ne	ano					
Jezbořice	ne	ano					
Klešice	ne, lze řešit přes SO – v případě zájmu více obcí	1/4; 2/4; 3/1; 4/4; 5/0; 6 = nádobový sběr 7 = charita 2x ročně	2x ročně v obou m.č.	2x ročně v obou m.č.	nádoby	ne	SOP a.s. Přelouč
Kostelec u HM	ne	1,2,3,4,5,6,7	2x	2x	nádoby	ne	SOP a.s. Přelouč
Načešice	ne	1,2,3,4,5,6,7/6 hnízd	2x	2x	nádoby	ne	AVE
Rozhovice	ne	1/1; 2/3; 1/3; 1/4 – počet „hnízd“ = 1	2x	2x	nádoby	ne	SOP a.s. Přelouč
Svinčany	ne	1/5, 2/7, 3/2, 4/5, 5/1, 6–biopopelnice 130 ks, 7/1	2x	2x	nádoby	ne	SOP a.s. Přelouč
Úherčice	ne	1/2, 2/2, 3+4/1	1x za 14 dní	2x	nádoby/pytle	ne	AVE, Asekol, Ekolamp
Vápenný Podol	ano	ano					
Vyžice	ne	2x2,4	2x	2x	nádoby	ne	AVE

* číslo dle druhu odpadu: 1-papír, 2-plast, 3-sklo bílé, 4-sklo barevné, 5-kov, 6-bio, 7-oděvy

Zdroj: dotazníkové šetření v obcích svazku

1.7 Organizační struktura

Svazek obcí má propracovanou léty prověřenou funkční organizační strukturu. Činnost vykonává dle platných Stanov.

Orgány svazku obcí:

- shromáždění zástupců členských obcí,
- představenstvo svazku obcí,
- předseda představenstva svazku obcí, (předsedu v nepřítomnosti zastupují dva místopředsedové)
- kontrolní a revizní komise.

Sněm svazku se schází ke svým jednáním min. 4x ročně nad rámec Stanov. Obce se střídají v pořadatelsví Sněmu tak, aby se představitelé obcí měli možnost postupně seznamovat s novými aktivitami celého území mikroregionu.

Sídlo mikroregionu je v Heřmanově Městci.

Předsedu vykonává dle zvyklostí starosta města Heřmanův Městec, protože ostatní představitelé obcí jsou ve většině neuvolnění a nemají časový rámec ani prostory pro výkon dané funkce.

Představitelé obcí, členové orgánů vykonávají veškerou aktivitu pro svazek obcí zdarma ve svém volném čase.

Svazek obcí nemá stálé zaměstnance. Disponuje pouze smluvními dodavateli služeb: organizační poradce a účetní.

Svazek obcí pracuje dlouhodobě jako stabilní tým a v současné době je jeho organizační struktura vyhovující.

V rámci efektivního výkonu činnosti svazku obcí a přenosu informací je zapojeno do struktury informační centrum Heřmanův Městec, které poskytuje odpovídající služby členským obcím.

Finanční zdroje svazku obcí jsou definovány členskými příspěvky a dotačními zdroji na konkrétní projekty. V rámci realizace konkrétních projektů se zainteresované obce zapojují do spolufinancování dle podmínek dotačního programu.

Co se týče zhodnocení připravenosti svazku obcí na nadcházející programové období, tak jeho představitelé mají široké zkušenosti s realizací projektů všech úrovní a mají vysokou absorpční kapacitu pro realizaci projektů jak vlastních, tak podpořených dotačními zdroji. Obyvatelé členských obcí jsou dlouhodobě velmi aktivní a zapojují se do mnoha akcí a projektů probíhajících na území mikroregionu. Obce mají zkušenosti s čerpáním finančních prostředků a jejich administrací z operačních programů, národních zdrojů i Pardubického kraje. Obce byly aktivní a úspěšné i v rámci realizace Strategického plánu LEADER na území MAS Železnohorský region v období 2018-2014.

Následující přehled ukazuje informace o společných projektech uskutečněných svazkem obcí Heřmanoměstsko s pomocí dotačních prostředků za dobu jeho existence s dopadem na celé území mikroregionu.

Tabulka 17: Přehled projektů realizovaných svazkem obcí z dotačních prostředků

Rok	Projekt	Dotační zdroj
2003	Mapa cyklotras 1 : 50 000	Grant Pardubického kraje
	Rozhledna – PD	Grant Pardubického kraje
	Doznačení cyklotras	POV
2004	Vybudování rozhledny I. etapa	POV
2005	Vybudování rozhledny II. etapa	POV
	Tematické cyklookruhy mikroregionu	Grant Pardubického kraje

	NS Raškovické lomy	Grant Pardubického kraje
2006	Infocentrum mikroregionu	Grant Pardubického kraje
	Tematické cyklookruhy – dotisk	Grant Pardubického kraje
2007	Vlastivědná stezky Rybniční soustava HM	Grant Pardubického kraje
	Studie území cyklotras – PD	POV
2008	Architektonické dědictví	POV
	Marketing HM – propagační desky s materiály	Grant Pardubického kraje
2009	Regenerace obcí	POV
2010	Označení turistických cílů	POV
2011	Obnova vzhledu obcí	POV
2012	Opravy zpevněných ploch	POV
2013	Oprava zpevněných povrchů	POV
2014	Opravy a regenerace hasičských nádrží	POV

Zdroj: analytické podklady pro zpracování Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Železnohorský region na období 2014 – 2020

1.8 SWOT analýza

Zpracovaná SWOT analýza vychází z její praktické orientace jako nástroje identifikace rozvojových předpokladů zkoumaného regionu, včetně potenciálních příležitostí a ohrožení. Je založena na poměrně rozsáhlém souboru informací, které se snažily co nejpřesněji charakterizovat řešení mikroregion. V tomto procesu byl kladen zvláštní důraz na objektivní výběr silných a slabých stránek, rozvojových příležitostí a ohrožení.

Strategie rozvoje svazku obcí vychází ze souhrnu jednotlivých analýz a priorit v území svazku v návaznosti na zpracovávané další dokumenty, zejména dokumenty MAS ŽR, Pardubického kraje a jednotlivých operačních programů, které ovšem bylo nutno rozšířit o vlastní šetření uvnitř zkoumaného území i v jeho ekonomicko-správním okolí. Konzultace s představiteli obcí prohloubily možnosti vytipování hlavních opatření k dalšímu rozvoji tohoto regionu.

Na základě této zpracované a přijaté SWOT analýzy jsou určeny dlouhodobé cíle a opatření rozvoje území.

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> - Vysoké hodnoty krajiny – přírodní park, lesy navazující na CHKO Železné hory, NGŽH. - Příznivé přírodní podmínky pro rozvoj cestovního ruchu, dostatek přírodních a kulturních zajímavostí. - Existence městské památkové zóny v Heřmanově Městci. - Bohatý památkový fond v mikroregionu. - Existence přírodního koupaliště Konopáč. - Dobrá dopravní dostupnost. - Blízkost center – Chrudim, Pardubice, Čáslav, soustředění občanské vybavenosti v Heřmanově Městci, tj. v centru regionu. - Dostatek vhodných lokalit pro rezidenční bydlení. - Vysoký stupeň technické infrastruktury v obcích /plynofikace, vodovod, kanalizace/. - Kulturní, společenské a sportovní akce s tradicí. - Dostupnost kvalifikované pracovní síly, relativně nízká nezaměstnanost. - V obcích je řada volných ekonomicky využitelných kapacit a objektů pro vznik nových aktivit (podnikatelé, komunitní centra). - Kladný vztah obyvatel k území, dobrá spolupráce představitelů členských obcí v mikroregionu. - Vytvořené aktivity v oblasti cestovního ruchu. - Funkční informační centrum v Heřmanově Městci. - Zkušenosti obcí a svazku obcí s přípravou, realizací a administrací dotačních programů. - Členství v MAS ŽR 	<ul style="list-style-type: none"> - Nedostatečný technický stav místních komunikací. - Chybějící technická infrastruktura v několika obcích. - Nezaměstnanost – absence pracovních příležitostí, především na okraji mikroregionu, neochota obyvatel stěhovat se za prací. - Nedostatečná péče o vzhled obcí a nedostatečná úprava veřejných prostorů z důvodů finanční náročnosti. - Nedostatečná větší lůžková kapacita. - Nedostatečně rozvinutý turistický průmysl a kvalita služeb. - Snižující se počet obyvatel. - Migrace zejména mladých lidí s vyšším vzděláním z obcí do větších měst. - Vyšší průměrný věk, zhoršující se demografická struktura. - Nepružnost nabídky reagující na aktuální poptávku (MŠ, volnočasové aktivity, služby) - Zhoršující se podmínky zemědělského hospodaření s neblahými dopady na ráz krajiny. - Zdevastované budovy hyzdící vzhled obce, především zemědělské areály – nedokončené restituční. - Omezené zdroje obcí na financování kulturních a společenských aktivit pro občany (výstavy, přednášky, kina, divadla, sportoviště, zázemí pro volnočasové aktivity)

PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
<ul style="list-style-type: none"> - Příliv ekonomicky silného obyvatelstva na základě nabídky ploch, zkvalitnění infrastruktury v obcích a navazujících služeb - Využití volných objektů a areálů pro nové aktivity (podnikatelské inkubátory, výrobní prostory, komunitní centra...) – oživení objektů a částí obcí, úzká spolupráce s podnikateli a neziskovými organizacemi - Lokální ekonomika - koncepční řešení udržitelného cestovního ruchu: investice do infrastruktury, ubytovacích kapacit a využití kulturního a památkového fondu, přírodních hodnot, spolupráce s lokálními producenty. - Zvyšování kvality služeb v obcích – spolupráce s MAS ŽR v rámci ČSKS. - Povýšit kvalitu cyklo dopravy v mikroregionu – budování nových cyklostezek a doprovodných služeb. - Efektivní spolupráce obcí v rámci zkvalitnění dopravní obslužnosti území – společné jednání s PK - Efektivní spolupráce obcí v oblastech služeb a vybavenosti: svazkové školky/dětské skupiny, sociální oblast, odpadové hospodářství – snižování finančních nákladů. - Maximální využití občanů na VPP v rámci údržby vzhledu obcí. - Prezentace mikroregionu ve vhodném mixu-krajina, funkční obce a služby, volnočasové aktivity. - Potenciál rozšíření náplně činností svazku obcí – zvýšit propojení aktivit v obcích, zvýšit kvalitu meziobecní spolupráce. - Na základě připravenosti maximálně využít podpor dotační politiky ČR a EU. - V rámci MAS ŽR vhodně koordinovat aktivity vlastní se sousedními mikroregiony. 	<ul style="list-style-type: none"> - Neřešené financování oprav místních komunikací – snížení kvality života obyvatel v mikroregionu - Vylidňování menších obcí na základě stárnutí obyvatel – úpadek místních služeb a údržby obcí. - Zánik škol v obcích – snížený vztah obyvatel k regionu – odliv mladých lidí do velkých měst. - Nestabilní financování obcí a jejich aktivit – nemožnost ekonomického dlouhodobého plánování investic, snížená podpora společenských aktivit. - Nezájem investorů o nevyužívané areály a objekty – neřešen celkový vzhled obcí a lokalit. - Útlum dopravní obslužnosti území. - Sílicí pozice a rozvoj konkurenčních regionů ve vztahu k lokální ekonomice - cestovní ruch. - Růst konkurence mezi regiony při získávání investic.

2. NÁVRHOVÁ ČÁST

2.1 Vize

Vytvoření funkčního území svazku obcí Heřmanoměstsko, které bude příjemným místem pro návštěvu i pro klidný život na venkově v čisté a zdravé přírodě, zároveň v dosahu velkých měst a s dostatečným potenciálem pro hospodářský růst při zachování přírodních a kulturních hodnot. Je to místo, kde chceme být doma a do kterého se budeme rádi vracet, a také místo, kam se budou rádi vracet jeho návštěvníci.

Hlavní podněty pro rozvoj území svazku vycházejí z potřeby zajištění podmínek pro trvale udržitelný rozvoj. Jde přitom zejména o uspokojení základních potřeb obyvatel, tedy nabídky práce, přiměřeného výdělků, bydlení, nezbytné technické infrastruktury a občanské vybavenosti a v neposlední řadě i trávení volného času. Základní potřebou na venkově je rovněž omezit vysokou vyjížděku za prací do měst.

Rozvojový potenciál obcí svazku je nejen v dopravě a dopravní obslužnosti, ale i občanské vybavenosti a lokálních službách. To znamená zlepšení stavu silnic, budování úseků cyklostezek, v některých obcích posílení autobusových spojů, zlepšení služeb pro seniory, zajištění dostatku dostupných mateřských školek či jiných zákonných alternativ, zvýšení počtu zařízení a služeb podporující cestovní ruch, a to vše samozřejmě při zachování a péči o zdravé životní prostředí.

2.2 Vazba na strategické cíle

Strategie rozvoje úzce navazuje na tyto již zpracované strategické dokumenty na všech úrovních zainteresovaných subjektů.

Dokumenty s úzkou regionální územní vazbou v platném znění:

- Program rozvoje Pardubického kraje, vč. Plánu odpadového hospodářství a dalších dílčích akčních plánů
- Program rozvoje cestovního ruchu turistického regionu Východní Čechy
- Marketingová studie využití území pro cykloturistiku na území Pardubického kraje
- Integrovaná strategie Hradecko-pardubické aglomerace (ITI)
- Strategie území správního obvodu ORP Chrudim, Pardubice (oblast školství, sociální, odpadová)
- Místní akční plán ORP Chrudim (oblast školství)
- Analýza Turistické oblasti Chrudimsko-Hlinecko – cestovní ruch
- Integrovaná strategie místního rozvoje MAS Železnohorský region (SCLLD)
- Programy obnovy venkova, programy rozvoje obcí a územní plány jednotlivých obcí

Dokumenty s celorepublikovou a evropskou územní vazbou v platném znění:

- Národní strategie regionálního rozvoje ČR
- Koncepce podpory malých a středních podnikatelů
- Akční plán pro rozvoj ekologického zemědělství
- Státní program ochrany přírody a krajiny ČR
- Státní politika životního prostředí ČR
- Dopravní politika ČR
- Národní strategie rozvoje cyklistické dopravy
- Koncepce památkové péče v ČR
- Státní kulturní politika
- Strategie celoživotního učení ČR

- Národní akční plán podporující pozitivní stárnutí
- Koncepce bydlení České republiky
- Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR
- aj.

2.3 Opatření a aktivity

Závěrem, který vyplývá z provedené analýzy, je nutnost oživení venkovského prostředí na území mikroregionu v oblasti občanské vybavenosti, kultury, nabídky cestovního ruchu a zlepšení životního prostředí, to je podmínkou jeho další existence (plné funkčnosti), jen tak je možné zamezit vyliďňování, stárnutí populace a užívání venkova jen jako prostoru pro rekreaci. Jde hlavně o oživení cestovního ruchu – území skýtá mnoho příležitostí v tomto odvětví, nejsou zde však potřebné služby či jejich kvalita a turistický servis, není rozvinutá agroturistika. Dále je nutná podpora podniků produkujících výrobky s vysokou přidanou hodnotou. Tak je možné zvýšit zájem schopného obyvatelstva o setrvání v regionu a dále rozvíjet služby a občanskou vybavenost. Důležitou roli má rovněž kvalitní životní prostředí, a to z více hledisek, ať už je to zdraví obyvatel, cestovní ruch nebo atraktivita pro nově příchozí obyvatele. Je tedy důležité se zaměřit na detailní definování místních zdrojů a jejich cílenou širokou a provázanou propagaci jak na území svazku, tak na širším území MAS ŽR.

Z výše uvedeného tedy vychází definice **4 klíčových strategických cílů**, které byly stanoveny **v souladu s cíli MAS Železnohorský region:**

1. Životní prostředí, příroda a krajina
2. Cestovní ruch a marketing
3. Zemědělství, venkov a místní produkce
4. Kultura, celoživotní vzdělávání

V rámci nich pak byla definována dílčí **opatření**, jež mají vést k jejich dosažení. Jednotlivé **aktivity** potom představují konkrétní akce, resp. projekty obcí či svazku obcí, jejichž realizace přispěje k naplnění strategické vize a cílů rozvoje.

Aktivity obcí jsou obsaženy průřezově ve všech opatřeních. Aktivity v rámci svazku definují společný rozvojový cíl vycházející ze SWOT analýzy. Jednotlivé aktivity obcí jsou v souladu s cíli území svazku obcí jako celku a jejich prostřednictvím se naplňuje celková vize.

CÍL	AKTIVITA	ŽADATEL	ROK REALIZACE	STAV PŘIPRAVENOSTI	CELKOVÉ NÁKLADY	FINANČNÍ ZDROJ (kombinace s vlastními zdroji)
1. Životní prostředí, příroda a krajina	Liniová výsadba podél cest mezi obcemi	SO Heřmanoměstecko	2015-2023	ideový záměr	3 000 000 Kč	OPŽP
	Výsadba obecních ovocných sadů	SO Heřmanoměstecko	2015-2023	ideový záměr	3 000 000 Kč	OPŽP
	Opravy lesních cest mezi obcemi	SO Heřmanoměstecko	2015-2023	ideový záměr	5 000 000 Kč	PRV
	Architektonické studie veřejných ploch a zeleně obcí	SO Heřmanoměstecko	2015-2023	ideový záměr	900 000 Kč	PK
	Vybudování/rozšíření stávajícího společného sběrného dvora/ kompostárny	SO Heřmanoměstecko	2015-2023	ideový záměr	4 000 000 Kč	OPŽP
	Pořízení technického vybavení pro separaci odpadu	SO Heřmanoměstecko	2015-2023	ideový záměr	3 000 000 Kč	OPŽP
	Pořízení nádob na bioodpad-kompostérů	SO Heřmanoměstecko	2015-2023	ideový záměr	1 500 000 Kč	OPŽP
	Provádění komplexních pozemkových úprav v katastrálních územích členských obcí, vč. realizace navržených opatření ke zpřístupnění pozemků, protierozních, protipovodňových a ekostabilizačních opatření, ve spolupráci se Státním pozemkovým úřadem	SO HM /členské obce/krajský pozemkový úřad	2016-2023	podklady pro realizaci	30 000 000 Kč	PRV
	Kanalizace (lokalita Průhon, Barákova)	Město Heřmanův Městec	2015-2016	stavba zahájena	12 000 000 Kč	vlastní
	Kanalizace Chotěnice	Město Heřmanův Městec		SP	51 500 000 Kč	OPŽP
	Kanalizace Konopáč	Město Heřmanův Městec		SP 2015	20 500 000 Kč	OPŽP
	Optimalizace vodních režimů	Město Heřmanův Městec	2015	studie	1 000 000 Kč	OPŽP
	Odbahnění rybníka Ježkovka	Město Heřmanův Městec			5 000 000 Kč	OPŽP
	Kanalizace	Obec Jezbořice			1 000 000 Kč	PK
	Kanalizace – vyčištění stávající dešťové kanalizace	Obec Klešice	2015-2016	objednávka dle potřeby	150 000 Kč	PK
	Les „Vinice“ – les zvláštního určení – obnova porostů	Obec Klešice	od 2016	příprava podkladů lesního hospodáře		OPŽP
Obnova – zřízení rybníka v historické lokalitě západně od obce Klešice (lokalita „V Rybnících“)	Obec Klešice		ideový záměr		OPŽP	
Obecní zeleň	Obec Kostelec u HM			500 000 Kč	OPŽP	

	Kanalizace	Obec Kostelec u HM	2017	PD pro ÚR	45 000 000 Kč	OPŽP	
	Oprava hráze	Obec Úherčice	2016		70 000 Kč	PK	
	Oprava oplocení pramenišť	Obec Vápenný Podol	2018		1 500 000 Kč	PK	
	Kanalizace	Obec Vyžice			20 000 000 Kč	OPŽP	
	Zbudování tůní ve stávající zamokřené ploše (v souvisl. s rekonstrukcí vozovky a hráze sníží hladiny)	Obec Vyžice		ideový záměr		OPŽP	
	Výsadba zeleně, malé arboretum, biodiverzita (hned u cyklotrasy, vybudování krátké stezky do 200 m s dřevěným přechodem přes potok)	Obec Vyžice				OPŽP/PK	
	Nákup techniky k údržbě lesních pozemků	Obec Vyžice		ideový záměr		PRV	
2. Cestovní ruch a marketing	Soubor propagačních materiálů	SO Heřmanoměstecko	2015-2023	ideový záměr	500 000 Kč	PK	
	Osvětové akce pro podnikatele v obcích-zvyšování kvality služeb-ČSKS	SO Heřmanoměstecko	2015-2023	ideový záměr	200 000 Kč	MAS ŽR	
	Marketingové akce pro širokou veřejnost	SO Heřmanoměstecko	2015-2023	ideový záměr	500 00 Kč	MAS ŽR	
	Vyhledávací studie cyklostezek na území obcí	SO Heřmanoměstecko	2015-2023	ideový záměr	250 000 Kč	PK	
	Etapové budování cyklostezek na území mikroregionu	SO Heřmanoměstecko	2015-2023	ideový záměr		IROP/SFDI	
	Tematické expozice pro návštěvníky v obcích	SO Heřmanoměstecko	2015-2023	ideový záměr	3 000 000 Kč	PK/MAS ŽR	
	Obnova a doplnění turistického mobiliáře v krajině	SO Heřmanoměstecko	2015-2023	ideový záměr	2 000 000 Kč	PK/MAS ŽR	
	Místa přirozeného dalekého rozhledu	SO Heřmanoměstecko	2015-2023	ideový záměr	1 500 000 Kč	PK	
	Vznik infopointů – informační body v území (OÚ, knihovny, restaurace – zde stojany, materiály, proškolení lidí)	SO Heřmanoměstecko	2015-2023	ideový záměr	1 000 000 Kč	PK	
	Cyklostezka Chrudim - Bylany - Heřmanův Městec	Město Heřmanův Městec			záměr ve shodě všech tří obcí		IROP/SFDI
	Rekonstrukce herních prvků a zázemí v areálu rozhledny Barborka (10 herních prvků, obslužný srub, toalety)	Obec Svinčany	2017		ideový záměr	350 000 Kč	PK
	Oprava plochy dvora u špýcharu a čp. 4	Obec Klešice	od 2016			700 000 Kč	vlastní
	Budova bývalého špýcharu – zpracování projektové studie, PD a následná rekonstrukce budovy - muzeum	Obec Klešice			ideový záměr		MAS ŽR
	Udržovací práce na kostele sv. Petra a Pavla	Obec Rozhovice					MMR

3. Zemědělství, venkov, obce a místní produkce	Opravy brownfields pro nové využití – řemeslné dílny, areály místních producentů	SO Heřmanoměstecko	2015-2023	ideový záměr	15 000 000 Kč	MAS ŽR
	Podpora obcí místním prodejcům lokálních produktů – opravy prodejních zázemí pro návštěvníky	SO Heřmanoměstecko	2015-2023	ideový záměr	3 000 000 Kč	PK
	Spolupráce se zemědělci/majiteli lesů při údržbě krajiny a zprůchodnění polních a lesních cest – osvětová činnost, realizace údržby	SO Heřmanoměstecko	2015-2023	ideový záměr	3 000 000 Kč	PRV
	Zásobník projektových dokumentací	SO Heřmanoměstecko	2015-2023	ideový záměr	1 000 000 Kč	PK
	Oprava drobných architektonických památek	SO Heřmanoměstecko	2015-2023	studie	2 000 000 Kč	PK
	Čp. 33 - Medov - kompletní rekonstrukce	Město Heřmanův Městec		SP	100 000 000 Kč	vlastní
	Stará radnice - oprava střechy, výměna oken	Město Heřmanův Městec			2 800 000 Kč	vlastní
	Čp. 4 - budova MěÚ - přestavba na šk.družinu	Město Heřmanův Městec			30 000 000 Kč	vlastní
	Čp. 6 - výměna oken, oprava střechy	Město Heřmanův Městec	2015	SP	750 000 Kč	vlastní
	Židovská škola a dvojdomek - rekonstrukce oken	Město Heřmanův Městec			150 000 Kč	vlastní
	Rekonstrukce budovy MěÚ + parkovací stání	Město Heřmanův Městec	2015	stavba zahájena	13 000 000 Kč	vlastní
	Rekonstrukce sokolovny (fáze 1: zateplení, výměna oken, oprava střechy, topení)	Město Heřmanův Městec	2015-2016	PD + přiznána dotace	10 000 000 Kč	OPŽP
	Rekonstrukce sokolovny (fáze 2: interiér)	Město Heřmanův Městec			5 000 000 Kč	vlastní
	Fotbalový stadion – oprava šaten	Město Heřmanův Městec			6 000 000 Kč	vlastní
	Přemístění autobusového nádraží	Město Heřmanův Městec		vykoupeny pozemky	15 800 000 Kč	IROP
	Čp. 123 – půdní vestavba	Město Heřmanův Městec		SP	6 100 000 Kč	vlastní
	Čp. 844 – rekonstrukce bytů	Město Heřmanův Městec		PD	14 500 000 Kč	MMR (pouze v případě sociálních bytů)
	Dětská hřiště – herní prvky	Město Heřmanův Městec		studie	1 200 000 Kč	Nadace Via, Partnerství
	Dětské hřiště u ZŠ – rekonstrukce (nejvytíženější hřiště)	Město Heřmanův Městec	2015-2016		500 000 Kč	Nadace Via, Partnerství
Víceúčelové hřiště	Město Heřmanův Městec			3 000 000 Kč	vlastní	
Sportovní hala – oprava střechy	Město Heřmanův Městec			1 700 000 Kč	vlastní	

Sportovní hala – oprava palubovky	Město Heřmanův Městec			1 800 000 Kč	vlastní
Hokejbalový stadion – šatny	Město Heřmanův Městec			5 000 000 Kč	vlastní
Hokejbalový stadion – zastřešení	Město Heřmanův Městec			5 000 000 Kč	vlastní
Víceúčelové hřiště	Obec Jezbořice	2016-2023	ideový záměr	1 800 000 Kč	PK
Kompletní oprava objektu OÚ	Obec Jezbořice	2015-2018		5 000 000 Kč	PK
Rekonstrukce objektu bývalé školy na komunitní centrum	Obec Jezbořice	2016-2023	ideový záměr	1 400 000 Kč	IROP/PK
Rekonstrukce chodníků v obci	Obec Jezbořice	2016-2023		3 500 000 Kč	PK/SFDI
Revitalizace návsi (mobiliář, zeleň)	Obec Jezbořice	2016-2018		300 000 Kč	PK
Odpočinková zóna v lokalitě „Klešice - Pod dráhou“ (nový prostor pro volnočasové aktivity občanů, zeleň)	Obec Klešice		ideový záměr	1 900 000 Kč	PK/nadace Via, Partnerství
Odpočinková zóna v centru obce (místo čp. 2 + 53 – lokalita „Novákovo“) – nový prostor pro aktivní odpočinek občanů, zejména seniorů) + zeleň	Obec Klešice		ideový záměr		PK/nadace Via, Partnerství
Rekonstrukce budovy hasičské zbrojnice Klešice (zázemí pro práci s dětmi a mládeží – SDH a HZS)	Obec Klešice		ideový záměr	5 000 000 Kč	PK
OÚ	Obec Kostelec u HM			3 000 000 Kč	PK
Dům s pečovatelskou službou	Obec Kostelec u HM	2018	ideový záměr	40 200 000 Kč	IROP
Dodání a instalace herních prvků	Obec Načešice			220 000 Kč	PK
Rozšíření OÚ – přístavba knihovny a sociálního zařízení-forma komunitní centrum	Obec Rozhovice	2017-2020			IROP
Hřbitov	Obec Svinčany			400 000 Kč	PK
Regenerace centra obce	Obec Svinčany			6 000 000 Kč	PK
Výstavba nového objektu OÚ (stávající nevyhovuje)	Obec Úherčice			8 000 000 Kč	PK
Zasíťování nových pozemků pro RD	Obec Úherčice	2015	probíhá realizace	500 000 Kč	MMR
Oprava chodníků	Obec Úherčice	2015-2018			SFDI/PK
Herní plocha pro děti s herním mobiliářem	Obec Úherčice	2016-2017			MMR/PK
Sportovní hřiště pro děti	Obec Úherčice	2016-2023			PK/nadace Via, Partnerství, ČEZ

Veřejný rozhlas	Obec Úherčice	2016-2023			PK
Opatření za zvýšení bezpečnosti provozu-spolupráce s SÚS Pardubice	Obec Úherčice	2015-2016			
Dokončení opravy budovy obecního úřadu	Obec Vápenný Podol			700 000 Kč	PK
Rekonstrukce areálu u obecního úřadu	Obec Vápenný Podol	2017		2 000 000 Kč	PK
Sportoviště	Obec Vyžice			1 000 000 Kč	PK
Dětské hřiště	Obec Vyžice			100 000 Kč	PK
Bezbariérový přístup do kulturního domu (rekonstrukce stávajícího schodiště + bezbariérový přístup do KD)	Obec Svinčany	2016	ideový záměr	400 000 Kč	MMR
Chodníky a místní komunikace	Město Heřmanův Městec		průběžně	3 000 000 Kč	SFDI (pouze chodníky)
Bezbariérové přechody – dokončení	Město Heřmanův Městec	2004-2020	studie	1 500 000 Kč	vlastní
Bezpečné přechody na I/17	Město Heřmanův Městec		studie ŘSD	1 000 000 Kč	vlastní/ŘSD
Rozšíření a údržba veřejného osvětlení	Město Heřmanův Městec		průběžně	600 000 Kč	vlastní
Budování rozhlasu	Obec Hošťalovice			350 000 Kč	PK
Chodníky	Obec Jezbořice			2 500 000 Kč	PK
Komunikace	Obec Jezbořice			1 500 000 Kč	PK
Pořízení komunální techniky včetně přídatných zařízení (multifunkční zařízení)	Obec Klešice	2015	příprava žádosti o DT	1 800 000 Kč	PK
Veřejné osvětlení – výměna svítidel výbojkových za svítidla LED	Obec Klešice	2016	bude na objednávku	320 000 Kč	PK
Modernizace VR – bezdrát. systém pro obě místní části	Obec Klešice	od 2016	položkový rozpočet	300 000 Kč	PK
Vybudování nové místní komunikace včetně infrastruktury (zasíťování území k nové zástavbě – lokalita Klešice jih)	Obec Klešice	2016 – 2018	PD z roku 2004 – nutná aktualizace		MMR (zasíťování pozemků)
Opravy komunikací a výstavba nových chodníků v obci	Obec Klešice	2015 – 2016	PD – podána žádost o SP, ÚR vydáno	5 000 000 Kč	PK
Vybudování místních komunikací včetně infrastruktury (zasíťování území k nové zástavbě - lokality Nákle)	Obec Klešice		ideový záměr		MMR (zasíťování pozemků)
Inženýrské sítě pro nové RD	Obec Kostelec u HM			3 000 000 Kč	MMR (zasíťování pozemků)

	Chodníky	Obec Kostelec u HM			500 000 Kč	PK
	Místní komunikace, chodník, osvětlení	Obec Kostelec u HM			3 700 000 Kč	PK
	Chodník Kostelec u H. Městce - Heřmanův Městec	Obec Kostelec u HM	2017	ideový záměr	3 200 000 Kč	PK
	Rozparcelování pozemků na parcele č. 493 a stavební parcele č. 18 - příprava pro výstavbu rodinných domů	Obec Rozhovice	2016-2017			vlastní
	Rekultivace pozemku na parcele č. 130/1, 130/5, 130/6	Obec Rozhovice	2018			PK
	Komunikace	Obec Svinčany			500 000 Kč	PK
	Inženýrské sítě	Obec Svinčany			5 000 000 Kč	PK
	Oprava komunikace	Obec Úherčice			1 000 000 Kč	PK
	Chodníky	Obec Úherčice	2016	žádná	300 000 Kč	PK
	Vybudování a prodej čtyř parcel	Obec Úherčice	2015			MMR (zasítování pozemků)
	Oprava místních komunikací	Obec Vápenný Podol	2016		3 000 000 Kč	PK
	Oprava požárních nádrží	Obec Vápenný Podol	2017		200 000 Kč	PK
	Chodníky	Obec Vyžice			1 000 000 Kč	PK
	Oprava komunikací	Obec Vyžice			2 500 000 Kč	PK
4. Kultura, celoživotní vzdělávání	Rozšíření sítě středisek univerzity III. věku	SO Heřmanoměstecko	2015-2023	ideový záměr	500 000 Kč	PK
	Založení dětské svazkové skupiny (ekvivalent k MŠ), rekonstrukce prostor, vybavení	SO Heřmanoměstecko	2015-2023	ideový záměr	3 000 000 Kč	PK
	Pořádání širokých osvětlových a vzdělávacích akcí pro veřejnost	SO Heřmanoměstecko	2015-2023	ideový záměr	1 000 000 Kč	MAS ŽR/OP Zam
	Pořízení mobiliáře na podporu pořádání akcí	SO Heřmanoměstecko	2015-2023	ideový záměr	500 000 Kč	PK
	Junák - klubovna (rekonstrukce)-komunitní centrum	Město Heřmanův Městec			500 000 Kč	PK/IROP
	Stavební úpravy budovy OÚ - úprava 2.nadz.podlaží pro volnočasové aktivity spolků a občanského sdružení (kroužky, cvičení, přednášky aj.)-komunitní centrum	Obec Kostelec u HM	2015		322 300 Kč	PK/IROP
	Oprava budovy Hasičské zbrojnice v Nákli (víceúčelový objekt pro volnočasové aktivity občanů místní části) - komunitní centrum	Obec Klešice	od 2016		800 000 Kč	PK/IROP
	Nové rozvody vodoinstalace MŠ Jiráskova H. Městec -	Město Heřmanův Městec			800 000 Kč	vlastní

	ohřev teplé vody budovy					
	Zkvalitnění výchovné práce MŠ Jiráskova H.Městec (doplnění vybavení interaktivní tabulí)	Město Heřmanův Městec			100 000 Kč	OP VVV
	Povrch sportovního hřiště ZŠ Heřmanův Městec (rekonstrukce)	Město Heřmanův Městec			2 000 000 Kč	vlastní
	ZŠ praktická Heřmanův Městec - Setkání tří generací (výtvarný materiál, vzdělávání pedagogů - arteterapie)	Město Heřmanův Městec	2015		10 000 Kč	vlastní
	ZŠ praktická Heřmanův Městec - úprava zahrady	Město Heřmanův Městec			300 000 Kč	Nadace Via, Partnerství
	ZUŠ - oprava elektroinstalace	Město Heřmanův Městec		PD	1 000 000 Kč	vlastní
	DDM - dopravní hřiště (rekonstrukce)	Město Heřmanův Městec			500 000 Kč	vlastní
	MŠ Načešice - zateplení a výměna oken v MŠ	Obec Načešice	2015		1 300 000 Kč	OPŽP

Naplňování výše uvedených aktivit je spojeno s efektivním využíváním aktuálních dotačních programů. Jedná se především o dotace a granty poskytované na národní a krajské úrovni prostřednictvím **ministerstev** (MMR, MZe, MF, MV, MŽP, MŠMT, MK), **státních fondů** (SFDI, SFŽP, SFRB, RRF), **Pardubického kraje** nebo různých **nadací** (Partnerství, Via, ČEZ, Agrofert, Proměny aj.) a dále také dotační zdroje EU, prostřednictvím jednotlivých **operačních programů**.

Přehled OP 2014-2020:

- Integrovaný regionální operační program (IROP) – zvýšení konkurenceschopnosti v území, zkvalitnění veřejných služeb v území, posílení institucionální kapacity veřejné správy
- OP Doprava (OPD) – infrastruktura pro železniční a jinou udržitelnou dopravu, silniční infrastruktura v síti TEN-T, silniční infrastruktura mimo síť TEN-T
- OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (OPIK) – rozvoj podnikání a podpora výzkumu, vývoje a inovací, rozvoj infrastruktury a služeb podporujících podnikání ve znalostní ekonomice a internacionalizace podnikání, udržitelné hospodaření s energií a rozvoj inovací v energetice, rozvoj vysokorychlostních přístupových sítí k internetu a podpora moderních a inovačních a komunikačních technologií.
- OP Výzkum, vývoj a vzdělávání (OPVTV) – posilování kapacit pro kvalitní veřejný výzkum, rozvoj prostředí pro využití výzkumu jako zdroje dlouhodobé konkurenční výhody, rozvoj vysokých škol, rozvoj celoživotního učení a rovného přístupu ke kvalitnímu vzdělání.
- OP Zaměstnanost (OPZAM) – podpora zaměstnanosti a adaptivity pracovní síly, sociální začleňování a boj s chudobou, sociální inovace a mezinárodní spolupráce, efektivní veřejná správa.
- OP Životní prostředí (OPŽP) – zlepšování kvality vody a snižování rizika povodní, zlepšování kvality ovzduší v sídlech, odpady a materiálové toky, ekologické zátěže a rizika, ochrana a péče o přírodu a krajinu, energetické úspory.
- Program rozvoje venkova (PRV) – přispěje ke zlepšení stavu životního prostředí obnovou, zachováním a zlepšením ekosystémů souvisejících se zemědělstvím a lesnictvím a podporou účinného využívání zdrojů v odvětvích zemědělství, potravinářství a lesnictví.
- OP Technická pomoc

Další finanční zdroje v území:

SCLLD – strategie komunitně vedeného rozvoje MAS Železnohorský region

Přerozdělování prostředků žadatelům do území bude probíhat dle pravidel výše uvedených operačních programů. MAS ŽR bude moci přispívat pouze v rámci některých OP a pouze některých konkrétních opatření dle jednotlivých vypisovaných výzev:

- Integrovaný regionální operační program (IROP)
- OP Zaměstnanost (OPZAM)
- OP Životní prostředí (OPŽP)
- Program rozvoje venkova (PRV)

Předpokládané zdroje financování jednotlivých aktivit jsou uvedeny přímo v zásobníku projektů. Dle vývoje situace budou upřesňovány.

Obce/svazek obcí mohou žádat dle jednotlivých projektů a opatření operačních programů:

- a) samostatně přímo z OP (doporučení: v případě projektů cca nad 0,5 mil.Kč)
- b) prostřednictvím MAS ŽR (doporučení: v případě projektů cca do 0,5 mil.Kč)

O aktuálním stavu dotačních programů jsou obce průběžně informovány prostřednictvím organizačního poradce a pracovníků MAS ŽR.

2.4 Organizace zajištění realizace

V rámci dokumentu byly definovány cíle a celková vize. Pro úspěšnou implementaci strategie rozvoje je důležité nastavení jednotlivých kroků vedoucích k realizaci uvedeného. K úspěšnému dosažení stanovených cílů je nutné zapojit všechny aktéry rozvoje obce (soukromý sektor, neziskový sektor, veřejnost atp.), což je vhodně aplikováno v rámci členství svazku obcí v MAS Železnohorský region a jejích členů z území svazku obcí.

Personální zajištění realizace strategie:

- **Celkový dohled nad realizací strategie** provádí průběžně dle stanoveného harmonogramu a celkového rozpočtu nejvyšší orgán – **Shromáždění svazku obcí**. Ten schvaluje strategii jako celek a následně schvaluje realizaci jednotlivých aktivit, aby byly v souladu s ostatními.
- **Realizační a výkonný tým je Představenstvo svazku obcí**. Jeho členové stanovují parametry aktivit, položkové rozpočty, účastní se výběru dodavatele a kontrolují realizaci aktivit.
- **Předseda a místopředsedové** jsou zodpovědní za **financování akce a dodržení závazných parametrů**. Komunikují s odborným dodavatelem.
- Odbornou realizační činnost mohou orgány svazku obcí delegovat na odborného poradce svazku obcí, pracovníka MAS či odborného dodavatele (projektová příprava, položkový rozpočet, výkon výběru dodavatele, technický dozor realizace aktivit, administrace projektů)

2.5 Způsob hodnocení a aktualizace

Představenstvo svazku obcí 1x ročně provede zhodnocení – **monitoring postupné realizace strategie**. Zhodnocení předloží nejvyššímu orgánu na vědomí. Inicjuje případné změny strategie jako celku, vč. upřesnění definování stavu jednotlivých aktivit, vč. harmonogramu v rozpočtu na základě aktuálních možností a potřeb.

Aktualizace strategie bude provedena dle aktuálních potřeb a aktuálního vývoje souvisejících programových možností. Aktualizace strategie jako celku, především analytické části proběhne nejpozději k roku 2025. Aktualizace návrhové části může dle potřeby proběhnout každý rok. Jakoukoliv aktualizaci schvaluje nejvyšší orgán svazku obcí.

3. PŘÍLOHY

geografická mapa území

HEŘMANOMĚSTECKO

